

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 34 korona.
Egy hétre 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 36 korona.
Egy hétre 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.
Nyitászó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 522.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Iparosok tavasza.
- Egy csendes nap.
- A t. Ház mulat.
- Egy aradi szövetkezet vége.
- Felmentett gyilkos.
- Milliomos mama.
- Nőkérdés — cselédkérdés.
- A nap furcsaságai.
- Az esperanto Aradon.
- Amiről beszélnek.
- Tételek: Jancsi és Juliska. Irta és felolvasta Oblath Máriska.

Iparosok tavasza.

Arad, március 7.

Megmérhetlen anyagi károsodás után, mikor már a legsötétebb színekkel rajzolódik ki előttük a jövő képe: az iparosok és kereskedők, végre kezdenek magukhoz térni abból a nagy kábultságból, amely a nemtörődomség nyomában járt. Evtizedek szomorú tapasztalatai után végre reáakadt a magyar iparos a magyar kereskedőre s reáakadtak mindketten arra az igazságra, hogy nekik nincs mit várniok másoktól. Az iparos és a kereskedő csak önmagára számíthat. Kormányok mennek és kormányok jönnek, rendszerek születnek és rendszerek buknak meg: de a kereskedő és iparos érdekeire nem gondol senki. Elposványosodó közjogi viták merítik ki a politikai talentumokat: ezrednyelv, zászlókérdés, külügyi képviseleti paritás. Barabás Béla most veszi észre, hogy gazdasági politikát kell csinálni, mert koldus ország koldus népe magyar vezény-

szóra se megy jószívvvel harcba, hogy a maga nyomoruságáért magyar vezényszó mellett ontsa ki a véré.

De ki csinál ebben az országban gazdasági politikát? Gazdasági politika-e az, ha az ország kereskedelmének és iparának a nyakába csöstitül zudítják az új terheket? Gazdasági politika-e az, ha minden átmenet nélkül, könyörtelen következetességgel dobják a kereskedő és iparos nyakába a fojtogató hurkot? Ma a betegségyező és balesetbiztosítási törvény terhei, holnap egy vakmerően ravasz adóreform sulya, azután az új ipartörvény képtelen követelése szoritják el a magyar gazdasági élet lélekzetvételét. Az egyikből még fel sem ocsudott, maris a másik ellen kell védekeznie. És emellett a szociálista szakszervezetek minden hatalmaskodásával, lehetetlen követeléseivel szemben is védekeznie kell ennek a mesterségesen elgyengített, évtizedek politikai bűneitől meggyötört osztálynak. A legfőbb ideje, hogy beálljon egy egészséges visszahatás, a legfőbb ideje, hogy végre felébredjen a kereskedők és iparosok öntudata is.

A munkaadók szervezkednek. Az aradi munkaadóké az érdem, hogy elsőként ismerték fel a helyzet veszélyes voltát s hogy erélyes mozgalommal vetik meg az alapját a maguk harcos szervezetének. Annak a szervezetnek, amely csakhamar országos alapon fogja hirdetni, hogy a kereskedők és iparosok követelik az élet jogát, amelyet vezető állásban levő nagyságok elakarnak venni tőlük a szociáldemokrata párt segítségével.

Tavasza van. A munka országszerte megindulóban. De az első meleg napsugár meghozta az első sztrájkmozgalmat is, amelyet előreláthatólag nyomon fog követni a többi. És ez nem egy-egy szakma veszedelme. Ma nekem, holnap neked: mihelyt az egyik helyen megszűnik a sztrájk, kiüt a másikon. A szociáldemokratapárt hatalmas és kitűnő rendszerű szervezete lépésről-lépésre vivja el a munkaadó jogait. És széles Magyarországon egyetlen munkaadó-szervezet van, a mely eredményesen áll ellene ennek az áramlatnak. Az építőiparosoké. A többi szakmák ki vannak szolgáltatva kényrekegyre a párttitkárok és egyéb munkásvezérek szeszélyének.

Angliában évtizedek óta működnek a munkaadó szervezetek, eredményes küzdelmet fejtve ki a Trades Union-ok, a munkásszövetségek ellen. Pedig ezek a munkásszövetségek nem szociálista-irányzatúak, ezek nem lovagolnak a hatalmi kérdéseken. És mégis, az angol munkaadó szövetségek esztendőik során át megtették, hogy munkásaikat három csoportba osztva, hol az egyik, hol a másik csoportot zárták ki, csupán azért, hogy ezzel a munkásszövetségek anyagi erejét gyengítsék és a munkásokat leszoktassák a jogosulatlan követelésekről. Nincs is Angliában sztrájk-járvány. Franciaország és Magyarország szenvednek legtöbbit ettől a veszedelemtől: Franciaország azonban, noha kormányának egy része szociálisták kezében van, mégis a legerélyesebb és legszigorubb rendszabályokat léptette életbe

Jancsi és Juliska.

(Modern mese.)

A Kölcsey egyesület 1908. évi március 3-iki ülésére írta és felolvasta: Oblath Máriska.

A mesebeli gyerekek története ihletett meg, a mesebeli gyerekeké, a kik kézenfogva, egy szál ruhácskában kóboroltak a sűrű erdő vadon utjain, a kiket gonosz mostohájuk ravasz fondorlattal elűzött otthonról, mivelhogy szörnyen nagy vala az ő szegénységük.

A mesebeli gyerekek sorsán gondolkozom el, s képzeletben velük járok bozótokon keresztül, tüskés bokor sebzi meg lábunk, míg végre eljutottunk a házikóig, melynek csokoládé a fala, lépes méz az ablaka, izes kandli-cukorból van az ajtókilincs, s lapos palacsinta tézta lobog a szélben zászló gyanánt.

Óriás szárnyakon jön a vágy és nyakon csip bennünket: Oh, ha az a sok drága holmi a mienk lehetne... Az őriző boszorkával hamar végzünk: egy kézmozdulat és sercegve, pattogva, duruzsolva ég a kenyérsütő kemence tüze felette és mi boldogan, királyi göggel ülünk be a cukorházikóba, a mesebeli rezidenciánkba... L'art pour l'art uralkodást az uralkodásért, s a mesét meséjéért...

Elkezdődik hát a története itt egy ifjunak, egy bolondos, bizakodó, tüzes vérű ifjunak, a kit, mint az ő mesebeli druszáját, Jancsinak hívtak, emeletes palotában lakott, szolgák állottak a rendelkezésére és puha csipkék és sely-

mes paplanok közt nap-nap után déli tizenegy óráig aludt.

— Szép az élet — gondolta magában egy-egy ilyen alvás után Jancsi urfi és nagyot nyújtózott. Szép az élet így messziről nézve is, hát még a ki közvetlenül benne lehet, tudomást szerezhet mindenről a mi történik, együtt szenvedhet a szenvedőkkel, rikoltozhat az örvendezőkkel.

Ilyenkor Jancsi elhatározta, hogy ujságíró lesz. Az leszek, az leszek, biztatta maga-magát, mert egy elkényeztetett, puha testű, de alapjában kemény eszű és erős szívű legényke volt, a kinek szívében névtelen vágyak égtek, erős hevületek, gerjedelmek szállották meg az ismeretlen küzdés gyönyöreit után és akkor utálta a puhaságot, a mi körülvette és futni szeretett volna a kanyargó utcákon keresztül, futni ki a ködös szürkességbe, ahol százazrek lihegve kergetnek egy fantomot, s az ő életük céljának nevezik.

Hát hirt akart Jancsi, nevet és dicsőséget és fittyet hányt a millióinak és szegény emberek könnyuszagát érezte rajta.

Uzsorás az apám, bugott fel belőle a szegény síró szava — uzsorás és engem is örökébe akar léptetni. De nem! És itt kiegyenesedett, büszkén, erőlködve kifeszítette a kicsi mellét, a bozontos hajsörénye pedig repült utána. És odaállt az apja elé:

— Apám, ujságíró leszek!
— Mi jut eszedbe fiu? Még két évig ta-

nulsz, aztán beleülsz az én kicsi irodámba, annak is a legpuhább karosszékebe.

De Jancsi csak rázta a fejét:

— Nem tréfálok apám. Taníttatni akarsz? Jó, küldj ki a párisi ujságíró akadémiára, nagyon jó iskola, ajánlhatom.

— Aber Hansi! riadt fel a méltóságos mama is karosszékebeli álmodozásából, hogy beszélhetsz ilyet. És ijedten rázta hozzá a fejét, azt a nagy szőke fejet, a mely egy hozzávaló hájas testen ült, egy nagy fehér, puha, bájos testen. Oh, mert a méltóságos mama emlékezetében élénken élt egy ujságíró képe, egy kicsi, nagyfejű emberkéé, a ki ábrándos szemével a csillagokban keresgél, de a nadrágja széle rongyos volt; bozontos, sűrű hajában igen jól elkelt volna egy fésű és egyszer úgy reggel felé, emlékszik rá hiven, látta az utcán tekeregni, amint a zsebéből száraz kiflit húzott elő, az volt a kávéja.

És a kövér mama megrettent attól a gondolatától, hogy az ő féltve őrzött fia hasonlóvá válhatna ahoz az emberhez, mert kis madár eszével nem tudott disztिंगválni, ha valaminek képe nagynehezen megmaradt lelkében, akkor minden hasonló dolgot arra a gondolatkaptafára húzott fel.

— Hagyd el — csitította az öreg — csúcsiságot beszél.

Apám — és lázasan felpirult a Jancsi arca — ne mond azt! Nem csinállok én ostobaságot, nyugodtan és józan megfontolással beszélek, midőn azt mondom, hogy ki akarok menni a világba. Ha segítetek hozzá, jó, ha nem, járok a

az ilyen mozgalmak ellen. A párisi munkástörvényt bezárták s drákói szabályokkal fojtanak meg minden jogtalan munkásmozgalmat.

Magyarországon másként áll a helyzet. Mióta a jelenlegi kormány kodifikál, azóta egymást érik az ugynevezett munkásvédelmi intézkedések. A kereskedelmi minisztériumban azt hiszik, hogy az iparoság és a kereskedői osztály tönkretétele egyértelmű a munkásvédelemmel, amíg a gazdasági cselédeknek kezét-lábát megkötötte a *lex Darányi*, amíg a gazdátársadalomnak a csendőrszuronytól a deresig minden védelmi eszköz rendelkezésére áll: addig az iparoság és a kereskedők a legcsekélyebb védelmet sem találnak a munkásviszonyok terén, sem másutt. Ők viselik a terhet minden állami kedvezésnek, amely a gazdáknak kijutott.

Ezt úgy nevezik kormánykörökben, hogy: előkészítés az önálló vámterület behozatalára. Majd, ha elérik azt a gyönyörű időt, mikor luxus lesz iparosnak lenni, fényűzés lesz kereskedelemmel foglalkozni: majd akkor lesz alapos kifogás, hogy az önálló vámterületet nem lehet az iparos és kereskedői osztály pusztulásának veszedelme nélkül nyélbeütni.

Észre kell venni végre valahára, hogy a kormány megdöbbenően kétszínű játékot folytat, amely ellen vasakarattal kell összefogni a kereskedőknek és iparosoknak. Minden oldalról védekezniök kell a megrontásukra vezető törekvések ellen. Ha lehet, csak védekezniök, ha azonban a szükség kívánja: agresszív módon kell fellépniök.

És mindez csakis a szervezkedés eredményétől függ. Ha a megindult országos mozgalom erős kezekbe kerül, a munkaadó szervezetek csakhamar eleven, mozgékony, hatalmas szervei lesznek a kereskedelmi és ipari életnek. Eleveenség és mozgékony: ez az a két alapfeltétel, amely nélkül az egész szervezkedés csak írott malaszt marad. Az aradi mozgalom, amint tudjuk, kitűnő kezekben van s nem lehetetlen, hogy az ország összes ilyen

szervezetei az aradi mintára fognak megalakulni.

Hisszük, hogy ezuttal nem futó felbuzdulásról van szó. Mentési akcióról van itt szó. Mert az iparosok és kereskedők méltán használhatják az üdvös akció jelmondatául ezt a szomorúan komoly felhívást: *Mentsük meg önmagunkat!*

K. G.

Egy csendes nap.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Budapest, március 7.

A házszabályrevíziós indítványhoz ma négy szónok iratkozott a fekete táblára: Supilo Ferenc, Blahó Pál, Rojcs Milán és Toroczky Viktor báró. Interpellációt Brediceanu Korloján jegyzett be s ma mondja el Nagy Dező még mulikor bejelentett interpellációját a budapesti lakásszükségről. Az ülés érdekessége eszerint közepes.

Justh Gyula előkötött s a hosszú jegyzőkönyv felolvasása után Lázár Zsárd tett jelentést a mentelmi bizottság ügyeiről.

Lengyel Zoltán: A napirend előtt szót a házszabályokhoz. A tegnapi zárt ülésen Andrássy Gyula gróf azt mondta, hogy a vita végén fogja a Ház kimondani. Izz-e az indítvány felett részletes tárgyalás? Nem szabad a Házat megiepetés elé állítani. Kéri a kérdés eldöntését.

Elnök: Míg az általános vita el nem dől, nem beszélhetni arról, mi lesz a részleteknél? Annyit mondhat, hogy a házszabályok szerint fog eljárni.

Lengyel Zoltán: Kifogásolja, hogy tegnap a belügyminiszter másképp nyilatkozott.

Ezután a napirend következett. Nagy érdeklődés közben Supilo Ferenc szótalt fel magyarárral.

— Meseberelte magát! — kiáltotta örvendezve Nagy György. Hallgassuk meg!

És Supilo kegyetlenül s illusztrálva, felolvasást tartott arról, mi a horvátok álláspontja a házszabályrevízió kérdésében. Nagy figyelemmel hallgatták meg s Wekerle is tölcserét csinált a tenyeréből a füle mellé, hogy jobban megértse.

— A házszabályrevízió nem érinti közjogi helyzetünket, de megfosztja a horvát képviselőket attól, hogy a parlamentben cselekvőké-

pesek legyenek. Ha nem kellene idejönni, az volna a legigazságosabb módja a közönségek letárgyalásának. Ma a közönségekben majorizálásnak vagyunk kitéve. Vannak olyan kérdések, melyekben föltétlen cselekvési szabadságunkra szükség van. A horvát delegátusok helyzete itt alaposan megváltozott. (Zaj.) Felkiáltások: Nem delegátusok, hanem képviselők!

Elnök: Figyelmezteti, hogy itt nincsenek horvát delegátusok, hanem képviselők.

Supilo Ferenc: Figyelmezteti a kormányt, hogy a házszabályok revidálása csak szaporítja a horvát közjogi sérelmek sorát. Ezt csak a regnikoláris bizottságok és a horvát országgyűlés hozzájárulásával lehetne megcsinálni. Így tiltakozik a kísérlet ellen. (Zaj. Taps a horvátoknál.)

Wekerle Sándor: Percet sem akar elmulasztani, hogy a leghatározottabban ne tiltakozzék a most elhangzott beszéd ellen. Ez a leghatalmasabb védőbeszéd, melyet a házszabályrevízió szükségére mellett mondtak. Minden politikusban meg fogja érlelni a meggyőződést, hogy itt késedelem nélkül intézkedéseket kell tenni, hogy a Házban a tanácskozás rendjét biztosítsuk. A beszédet, politikai horderejétől eltekintve, vakmerőségnek kell nyilvánítanom. (Zajos felkiáltások: Pártütés!) Hiszen ez annyit jelentene, hogy a mi házszabályaink tanácskozási rendjét és általában a házszabályokat, mely ennek a Háznak szuverén joga, a horvát országgyűlés revíziója alá akarják bocsátani s ez annyit jelentene, hogy a házszabályok bizonyos rendelkezéseit csak úgy fogadhatjuk, ha azok regnikoláris deputációk útján tisztáztatnak és azután a horvát országgyűlés által jóváhagyatnak. (Zajos felkiáltások: Hallatlan!)

Supilo Ferenc: Taktikai exploitáció!

Wekerle Sándor: Inkább a politikai patológia, mint a jogi argumentáció körébe tartozik ez a fejszólás. (Nagy zaj és derűtség.)

Polit Mihály: Olcsó babérkeresés!

Felkiáltások: Víz az öregnek!

Wekerle Sándor: A vakmerőséget, mely a beszédben megnyilvánul, a leghatározottabban visszautasítom. (Hosszantartó élénk hejjesítés és taps.)

Blahó Pál: Arról beszél, hogy természetesen találja, hogy a kormány kezelte a választói jog reformját. Annak a társaságnak, a mely most kormányon van, ez a kérdés kellemetlen. A lapokban olvasta, hogy plurális szavazásra készülnek. Hát ő kijelenti, hogy ha csakugyan ez a terv, ő és társai ez ellen élet-halál harcra fognak folytatni.

Elnök: Figyelmezteti, hogy most nem a választói reformról van szó.

magam lábán, úgy talán még jobb. Én nekem, megbocsássatok, szűk a ti világotok, a szívemben forradalom van az agyamban eszmék támadnak életre, amelyek mind megnyilatkozásra várnak s döngetik, feszítik ezt a gyöngye testet és szitanak benn tüzet, a melyet nem így olthatok el. Apám, minden frázis nélkül mondhatom neked, hogy célt tűztem magam elé. Lehet más előtt kicsinyes, nevetséges, de nekem mindig nagy lesz az, mert ettől a pillanattól fogva küzdök érte.

— Nagy célok? — és keserűen fe kacsagott az öreg. — a mit ti nagy céloknak neveztek fiam, az semmi. Össze firkálni egy csomó drága papirost, a lelketek és egészségteket beleölni az írásaitokba és fikcionálni magatoknak, hogy embereket javítottok meg, gondolkozásmódokat változtattok meg, egyszóval, hogy valakik vagytok. A ki elolvassa az írásaitokat, egy óra mulva elfelejti írójával és eszejárásával együtt s a vége? Utóljára is, mint macculaturát eladják és a legjobb esetben mézárások hust pakolnak bele. A ti veritékkel kiizadt és veritékkel feldolgozott gondolataitokba. Ez lesz a te sorsod is, ha elmegy, s ha itt maradsz, látod fiam, én csak egy közönséges kis uzsorás vagyok, de milyen sorsom van! Puha fészek a lakásom, illatos az ágyam, s ha kilépek innen, minden ajtót tárva talállok magam előtt, mert fiam ma nem az eszme, hanem a pénz az isten.

... És Jancsi mégis elment. Ment tájékozatlanul, botorkálva, mint ahogy a mesebeli drusszaja haladt a sűrű erdőben. És épen olyan

sötét, sőt talán még sötétebb vadonba jutott, az élet vadonába, a hol évezredek tölgyek, az előítélet erős törzsű tölgyei zárják el a világosságot, s van túske is, szürös tövis bőven, a guny, megnemérés és a kárörvendés tüskéi. És mezitláb volt ő is, azaz, hogy nem fölvertézve, puha, elkényeztetett testű, érzékeny husu legény, de mondom, erős volt a szíve és kemény az esze — ejh! legény volt a talpán Jancsi.

A zsebe pedig tele volt kenyérmorzsával: vagy mit beszélék? — csengő ezüstökkel és suhogó bankókkal volt teli, amelyeket a szerető, féltő anyai szív rakatott bele, titokban, lopva, kerülő utakon, mert fiaim, vannak gonosz mostohák a mesékben, de az életben édes anyák vannak, a kik féltő gondnal, szerető aggódással simogatják meg az elvetemült gyerekek fejét és gondolatban megigazgatják a párnáját legalább: hátha így puhább a fekvése.

A mesebeli Jancsikanak kenyérmorzsával volt teli a zsebe, amelyet jártában elszórt az uton, hogy visszataláljon a szülői házhoz, de a kenyérmorzsát éhes verébkék, kemény csőrű erdei madárcák felcsipegették, elzárva vele a haza vezető utat és a mi Jancsink elöl is felcsipegették a mi jobb, puhább és kényelmesebb élethez juttatta volna. Hosszu torku kakuk madarak, az élet ingyenélői, emberek jóbarátok elszedeggették tőle a pénzt is Jancsi adta, mert hogy egy kicsit gyámoltalan és tapasztalatlan volt szegény.

De nem bánta! Jól érezte magát az ő kü-

lön világában, a rotációs gépek között, vagy munka után, a mint megpihent és gondolataival foglalkozott. És akkor megint csak úgy találta, mint annakelőtte otthon, hogy szép az élet: szép, ha az ember fiatal, reményei és vágyai vannak, s büszkeséggel tekinthet a jövőre sikerei elé. — Mert Jancsi darabot irt, egy forró, tüzes, idegen levegőjű, szokatlanul hangos szindarabot, megjelenítette benne az egész gondolatvilágát, s valamely szent termékenységű óra lelkét lehelte bele, de főképen hangos volt a darab. Ejh, tudta, hogy az kell a publikumnak, nagy hang, csengő frázisok és jelszavak, egy új jelszó, egy országot adnak egy új jelszóért.

Járt a színházakba az igazgató nyakára és sürgette a darab előadását. Nehéz dolga volt, ismeretlenül, egyedül állt, nem tolt előre senki, nem ismerte senki. Aztán ott, a művészet házában összetalálkozott Jancsi a Juliskájával, a ki nekégszín volt a szeme és napsugár a mosolygása s aki majdhogy nem olyan ágrólszakadt volt, mint a tündérmesék Juliskája. Rongyos segédszínésznői fizetésből tengődött, mert ő maga egy közönséges kis házmesterleány volt. Csak egy kis házmester leány, de izig, vérig asszony, a kifestett arca alatt vér futkosott, mely forrongásba hozta a Jancsi szívet. Az első nő, aki utjába akadt, megállásra bírta. Megállott és határozott.

— Juliskának az anyémnek kell lenni, még pedig az eltárolt keresetül kell anyémnak lenni.

Blaho Pál: Áttér a házszabályrevizióra, melyet nem fogad el.

Supilo Ferenc: Felszólal, hogy visszautasítsa a miniszterelnök támadását. Wekerle a politikát patológiát ne a horvátok közt, hanem a függetlenségi párton keresse. (Zsaj.)

Rojcs Antal: Horvátul beszél a házszabály-revizió ellen.

Elnök: Az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Mrksics József beszélt.

Utána **Vajda Sándor** állott fel szólásra. Az első mondatánál az egész képviselőház kivonult s csak a nemzetiségek és a horvátok maradtak a teremben. Beszéde alatt **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter a disszidensekkel tanácskozott arról, hogy miképpen lehetne a parlamenti békét helyreállítani.

Lukács László kéri, hogy beszédét az idő előrehaladottsága miatt hétfőn mondhasssa el.

A ház az engedelmet megadja, mire áttérnek az interpellációkra.

Nagy Dezső a fővárosi lakásviszonyokról interpellál. Kérde a belügyminisztert, van-e tudomása a fővárosban uralkodó lakáshiányról. Hajlandó-e ennek megszüntetésére célhoz vezető intézkedéseket tenni és különösen a magánházakban elhelyezett hivatalok, iskolák részére állami épületeket emelni.

Brediceanu Koriolán a községi jegyzőkönyvek nyelvéről interpellál. Kérde a belügyminisztert, hajlandó-e intézkedni, hogy a községek saját jegyzőkönyvüket, a törvény értelmében anyanyelvükön vezessék.

Ezután az ülés véget ért.

A t. Ház mulat.

Az új méltóságos.

Arad, március 7

Visontai Soma a múlt szombat óta nem volt a képviselőházban. Nem bírja elviselni a nagy népszerűséget, mert mióta udvari tanácsos lett, végeiket nem érik a szíves gratulációk. Már a kinevezés szép reggelét kísérő éjszakán hatvanszor ébresztették fel sürgős táviratok, melyekben ismeretlen tisztelői kívántak az új méltóságos urnak jó egészséget és sok szerencsét. Az egyik telegramm, melyet a Balaton-kávéházból küldtek el, így szólt:

Ezer gratuláció. De mi lesz a vádindítványon?

Báró Fejérvári Géza.

Szombaton azután **Zboray Miklós**, **Kállay Tamás**, **Héderváry Lehel** és még néhány fiatal

képviselő összesugott, amikor vidáman önértetes mosolygással beállított a folyosóra az új udvari tanácsos.

— Valami ovációt mégis kellene készíteni neki! — mondták.

Ebben a percben történt, hogy **Szivák Imre** bosszus arccal lépett hozzájuk:

— Nem tudom — mondta — ki csinál itt ostoba tréfákat. A telefonközpontból cédulát hoztak, hogy a 31—63 szám keres. Odamegyek a telefonhoz, hát báró Fejérvári Gézát csöngettem fel, aki dühösen rámtámadt, hogy hagyjam békén, úgy látszik, megbolondult a város, ma mindenki őt zavarja. Ő nem akar tőlem semmit.

A képviselők összenéztek. **Zboray Miklós** bement beszélgetni a Ház telefonközpontjába s három perccel később szerencsésen elsikkasztott egy cédulát. Ráírta a kritikus számokat s odaadta egy teremszolgának:

— Vigye oda Visontai képviselőnek.

Az udvari tanácsos kivette a zsebéből a csiptetőjét, megnézte a cédulát:

— Ki ez? — kérdezte a szolgától. — Ki keres? Irják rá a központban, ki az a 31—63. Idegennek nem állok fel.

Természetesen megint **Zboray** kezébe került a papíros, aki odairta: báró Fejérvári Géza. Visontai megint kivette a csiptetőt, megint megnézte a cédulát azután fölpattant a helyéből s vágatott a telefonfülké felé. **Zboray** persze utána. Hogy mi folyhatott le a volt darabant miniszterelnök és Visontai közt, arra persze csak az udvari tanácsos válaszaiból következtethetünk.

— Itt Visontai Soma.

— De kérlek, kegyelmes uram. A telefonközpont értesített, hogy beszélni akarsz velem.

— Kikérem ezt a hangot...

— Majd utána nézek a dolognak. Jó napot!

A telefon-fülkéből vörösre sült arccal izgatottan jött ki Visontai:

— Megyek az ülésterembe. Felszólalok a házszabályok címén. Ilyen gyerekes vicceket kikérek magamnak! — hörgött a folyosón.

Be is ment fujva s jelentkezett szólásra.

És akkor egy verőfényes délen elindult a szülői háza felé. Ők mégis csak a szüleim, gondolta magában és érdekelni fogja őket a házasságom. Egy kicsit remegett a térde és valami szokatlan érzet a szívében, a mint becsengetett a kapun.

— Jesszusom! Jancsi urfi — csapta össze kezét a kapus és Jancsinak úgy tetszett, hogy a vesztiből Afrodite szobra is csodálkozva nézett rá: Jupiterre mondom, ez Jancsi, a büszke Jancsi!

Mindent úgy talált, a mint elhagyta. Az anyja akkor is karosszékeben ült, most is, az apa pedig ott lépkedett körülötte, magyarázott neki valamit.

— Jancsi, édes fiam! ugrott föl fűgő az asszony, a mint talán nem ugrott még soha életében — és nagyot sikított, oh mesteri módon tudott sikítani — ugye haza jöttél, ugye itthon maradsz?

— Hazajött, hazajött — ismételte az öreg — ugye, hogy mégis csak jobb itthon?

És Jancsinak volt lelke elrontani az örömeit. Volt lelke elmondani, hogy miért is jött hát haza tulajdonképpen.

Az öregek elsápadva néztek egymásra.

Juliskát? — szólt az asszony, azt a kis rongyot, azt a senkit, azt akarod te a feleséggé tenni — és sirt keservesen.

— Azt, azt, ismételte Jancsi.

— Bolond ez a fiu, ember — fordult az arához.

És Jancsi arra is csak nézett szomorúan. Az vagyok, az, szerelmes bolond vagyok.

— De nem úgy van az — ugrott fel irtóztatós dühvel az apja és szikrázott a szeme, bordó lett az arca — nem azért neveltelek, ordított és irtóztatós volt az ordítása. Majd megcsináljuk ezt másképp.

És megcsinálta. Egy reggelen arra ébredett Jancsi, hogy biz őtet bolondnak nyilvánították. Szépen, simán, amugy uri módon, egészen modern mintára betették egy elegáns kis szanatóriumba. És hiába tombolt, dühösködött, rugott, harapott — ott kellett maradnia.

Elérte a drusszája végzete. Ketrebe jutott ő is, nem ugyan szalmával bélelt faléces ketrebe, hanem modern conforttal berendezett kicsi pihés szobába, de fogva volt tartva és az akkor végeredményben ugye egyre megy. Ketrebe jutott, mint a másik Jancsi, a ki a cukorházikó nyálánkságaiba engedély nélkül mert belekóstolni éhségből. Éhes volt ő is egy kis szeretetre, a melytől elüzetett, engedély nélkül megkivánt egy szép leánytestet, s bűnhődni kellett érte.

És hizlatták a felfalásra. Ámbátor nem a testéből akartak izes paprikáshust főzni, hanem a lelkére voltak éhesek. Annak a szárnyait nyesegették, erőszakos módon leakarták kötni a kőznapi élet unalmas tevékenységéhez.

Ott tartották a ketreben mindaddig... És itt kezdődik a mese második része. A második rész, amely napsugárral, virágillattal és ábrándos spinét hangokkal van tele, az a

Csak akkor állott el a szándékától, amikor **Hódy Gyula** mosolygó képpel odaállt hozzá:

— Igaz, méltóságos uram, — kérdezte — hogy a darabant testőrség parancsnoka már utasításokat is adott az udvari tanácsosnak?

Visontai ránézett. Aztán fölkel a székéről, szó nélkül kiment s azóta — nem jött el a Házba.

Egy aradi szövetkezet vége.

Feloszlani! Feloszlani!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Egy szép remények között alakult aradi szövetkezet fenmaradását hiúsította meg a nagyváradi kir. ítélőtábla. A szövetkezet valóban humánus célra alakult az iparos és munkásosztály tagjaiból, de üdvös működését nem kezdheti meg, mert nem képes a törvényben kötelezőleg előírt biztosítékot letenni.

A múlt év őszén **Gintner Ádám** butorkereskedő és négy iparostársa egy szövetkezetet akart létesíteni „*Aradi Erzsébet Temetkezési Egyesület, mint Szövetkezet*” cég alatt. Az egyesület célja az volt, hogy a tagok elhalálása esérére családjaiknak a tisztességes eltemetés céljaira száz—kétszáz korona segélyt nyújtson. A tagok a beiratási-díjakon kívül minden elhalt tag után fejezőként évi husz fillérrel is tartozniak járulni.

Az alapítók az aláírási ivateket kibocsátották és a taggyűlés váratlanul szép eredménnyel járt, amennyiben az ivateket ötszázharmincan írták alá, nagyjából Aradváros iparosai és a szegényebb néposztály tagjai. Az alakuló gyűlést november huszonhetedikére hívták össze és **Vargassy Lajos** polgármester a közgyűlés megtartására átengedte nekik a városháza kistermét.

Az alakuló közgyűlést a megjelölt napon megtartották, az alapszabályokat elfogadták és azok értelmében csak két igazgatói tagot választottak, **Gintner Ádámot** és **Prizil Albert** asztalost.

A megalakulás után néhány hét múlva, december 21 én a szövetkezet kérvénnyel fordult az aradi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bírósághoz a cégbírójegyzés iránt. **Heller**

rész, ahol a jók megtalálják jutalmukat, a gonoszok büntetésüket, a hol a cukorvárat őrző gonosz boszorkány tűzhalált hal, a hol Jancsi kiszabadul a ketrecből és a Juliska keze és ügyessége által szabadul ki, a hol, ejh a hol egymásra lelnek az emberek.

Út Jancsi a fogságában szomorúan, kedve vesztetten, mint a hogy a fogva tartott rabmadár szűk kalitkájában ül és nem gondolt a világgal, magával sem gondolt, csak az járt az eszében, hogy a darabját előadásra tűzték ki. Szörnyen tüzelt akkor Jancsi: Megmutatom nektek, hogy mire vagyok képes, a ki olyan dolgot tud írni, mint ahogy az a darab meg van írva, az nem lehet bolond. Nem vagyok bolond, nem, vigasztalta magát és Juliska is tudja ezt. Juliska jó leány, sikerre fogja vinni a darabomat, mert tudni kell, hogy Juliskának volt abban egy paradés szerep csinálva. Egy szerep, mely úgy simult az ő egyéniségéhez, mint a hogy a selyem simul az emberi testhez. Lehetetlen, hogy ne legyen sikeres, babéros est az.

És levelet írt loppal, titokban a leánynak, csak ő tudja, hogy milyen ravaszsgal sikerült eljuttatni hozzá.

Biztatom, kérlelem és imádom magát — írta benne — pedig tudom, hogy feleslegeset művelek. Maga mondta, hogy szeret engem és én minden este avval a tudattal hajtom le a fejemet a fogságszagu párnára, hogy akit szeret, azért még a lehetetlent is lehetővé fogja tenni. Ugye nem csalódom? Most én hivatalos

Mór dr. kir. törvényszéki bírő azonban a kérelmet elutasította, mert azt látta, hogy a temetkezési szövetkezet tulajdonképpen egy biztosítási vállalat létesítését célozza, mert a tagok elhalálása esetére biztosítása összeg jellegével bíró pénzmenyiséget fizet ki az örökösöknek. A szövetkezet ilyen alakja burkolt biztosítási vállalat, amelyhez pedig a törvény értelmében kétszáz ezer korona biztosítékot kell bírólétébe helyezni.

A szövetkezet igazgatósága a törvényszék ezen ítélete ellen felebbezéssel élt a nagyváradi kir. ítélőtáblához. Ez ügyben ma érkezett meg a tábla döntése, amely a törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyja és a szövetkezet bejegyzését csak azon esetben engedélyezi, ha a törvény által megkívánt kétszáz ezer korona biztosítékot létébe helyezik.

A szövetkezet tagjai között nagy lehangoltságot keltett a tábla ítélete. Értésülésünk szerint a szövetkezet feloszlik, mert a nagyobb rész szegényebb sorsú tagok nem tudják a szükséges biztosítási alapot összehozni.

Felmentett gyilkos.

Megölte a felesége udvarlóját.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Az aradi kir. törvényszék mai főtárgyalásán egy emberéletet kért számon Argyelán János boncsédi lakoson, aki riválisát, feleségének udvarlóját, Blázs Petrut egy fejszenyéllel úgy vágta fejbe, hogy ez az ütés következtében másnap meghalt.

A törvényszék, minthogy tanúk nem voltak jelen, a férj és szerető lezárolásánál, elfogadta ennek védekezését. Felmentette Argyelánt, miután nem volt bizonyíték arra, hogy nem önvédelemből ölte meg a szerelmes legényt.

Az érdekes főtárgyalásról a következőben tudósítunk:

Argyelán János boncsédi földműves már hosszabb idő óta rossz szemmel nézte, hogy Blázs Petru az ő felesége körül legyeskedik. Több ízben megessé, hogy mikor ő az erdőről munkájából hazatért, Blázs Petrut az asszonnyal bizalmas beszélgetésben találta. Emlélt

nem egyszer szóváltás és összezördülés történt köztük és a férj Blázs Petrut ki is tiltotta házából.

A falu népe azonban szeltemben azt beszélte, hogy az asszonynak viszonya van Blázs Petruval, aki rendszerint akkor jár Argyelán Jánoshoz, mikor a gazda nincs itthon.

A múlt év szeptember tizenharmadikán Argyelán ismét egész nap távol volt hazulról. Blázs Petru, akinek a férj éber őrködése miatt már huzamosabb idő óta nem volt alkalmja az asszonnyal találkozni, napközben többször benézett, hogy Argyelánétól megtudhassa, nem jön-e haza férje az este. Az asszony figyelmeztette, hogy estére meg ne látogassa, mert a gazda biztosan hazatér.

A szerelmes legény azonban nem tudott a vágnak ellentállni és kilenc-tíz óra között Oarce Gligor nevű barátjával együtt, a korcsmából jövet be akart menni Argyelánéhoz. Társa óvatosságra intette és ajánkozott, hogy ő majd bemegy és megnézi otthon van-e a férj. Be is ment és közölte az asszonnyal, hogy a legény be akar hozzá menni. Argyeláné nagyon megijedt, mert tudta, hogy az ura minden pillanatban megérkezhetik. Ezért kiküldte tizenégy éves fiát, hogy ne engedje be Petrut és zárja be a ház kapuját.

A fiu kiment és kiszólt a legénynek, hogy menjen haza, mert nem ereszi be. Együttal be akarta zárni a kaput. A kissé ittas Blázs Petru azonban keresztül vetette magát az alacsony kapun és bement az udvarra. Ebben a pillanatban érkezett haza Argyelán János, aki rögtön átértette, mi történik házában. Heves szóváltás támadt köztük és a legényt távozásra hívta fel. Ez ellenszegült és így szólt:

— Hát jól van ez így?

— De jól ám, felelte Argyelán és felemelve fejszéjét annak ryelével többször Blázs Petru fejére és jobb karjára sújtott. A legény ez nélkül megfordult és még a maga lábán ment haza, másnap azonban a szenvedett sérülések következtében meghalt.

A gyilkos földműves ellen az ügyesség erős felindulásban elkövetett, halált okozott súlyos testisértés miatt vádat emelt. Az aradi kir. törvényszék Köller János kir. ítélőtáblai bírő elnöklésével ma tárgyalta az ügyet.

A tárgyalás során a vádlott azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, mert

bolond vagyok jó Juliskám, bolondé a hallgass, de ha egyszer kitörök innen, akkor, nos akkor világrengető, falakat döntő dolgokat dehogy is fogok csinálni, ellenkezőleg, örülni fogok annak csak, hogy kijutottam a szabad levegőre. Hanem sikert, azt akarok, azért kérem magát, azért könyörgök, tegyen meg mindent a siker érdekében.

Mikor Juliska elolvasta a levelet, egy pillanatra ellágyult. Szegény fiu, mondta. De hamar összeszedte magát és dobantott a lábával. Mert Juliska csak egy közönséges kis házmester leány volt, de tudott akarni, úgy tudott akarni, hogy senki nálánál jobban.

— Nem kell félnünk egyikünknek sem, én is megmutatom, hogy milyen színésznő vagyok.

... Azután jött egy est. Egy este, amikor Jancsi lázasan, izgatott féléssel gyötrelmek közt járkált a szobájában fel s alá, egyik pillanatban kétségbeesetten törölgette a verítéket homlokáról, a másikban csillogó szemekkel remélt... És ezen az estén vitte diadalra Juliska Jancsi darabját.

Régen meg nem ért diadal volt ez. A közönség topogva követelte a szerzőt, volt virág, taps és tüntetés, mert tetszett a darab. Tetszett, mert, mondom, nagyon hangos egy munka volt az. A leány boldog volt és meglegedett, de még valaki is nagyon meg volt elégedve.

Valamelyik, szemnek nem közel eső páholyban ült a két öreg. Azaz, hogy csak az

egyik volt öreg, a másik kövér. És sirta az asszony a boldogság s az elégtétel könnyeit.

— Látod, ő mégis csak az én fiam, amit csinál, az jól meg van csinálva.

Mert úgy közös akarattal elhatározták előbb, hogy elmennek arra a premierre, hadd lássák hát ők is, micsoda bolondságot hordott össze az a rossz fiu... Mentek gyötrelmes szivszorogások között és jöttek örömben kiengetelődve és boldogan emlegetve: Nem semmi házi, nem a mi fiunk, hiszen csak dicsőséget hoz reánk, mint ahogy a mesebeli szülők is visszavállaltak a gyermekeiket, mikor azok a cukorházikó kincseire bukkantak rá.

Mert kincset talált a két ifju ember is, A művészet cukorházának rejtve-rejtett kincsére, a sikerre bukkantak rá és ugyanakkor tűzhálalt halt a gonosz boszorkány is, a meg nem értés boszorkánya, stb. és Juliska ültette a lapátra.

... Ami ezután jön, már csakugyan a boldogság. Kinyílt Jancsi ketrecének ajtaja és ott állt előtte Juliska, az apja, meg az anyja, természetesen tárt karokkal. Mi kell egyéb? Ha vége jó, minden jó. De hogy házasság is legyen a történetben, szívesen elmondom, hogy Jancsi és Juliska mihelyt szerét tehették, olyan lakodalmat csaptak, hogy még a sánták is táncoltak s Henczidától Boncsidáig folyt a sárga lé.

Igy ugyebár tökéletesen stilszerű volt a mesém?

először Blázs Petru ütötte feléje. A csapást ő azáltal kerülte el, hogy lehajolt és a legény csak a levegőbe sújtott. Ekkor ő védekezni akart és megragadta a lábánál heverő fejszét, de a legényt nem akarta megölni, csak ártalmatlanná tenni. Erre vall, hogy nem a fejsze élével, hanem a fanyéllal ütötte meg. Blázs Petru őt már több alkalommal megfenyegette, hogy elpusztítja és attól tartott, hogy a legény az életére tört.

A kihallgatott tanúk, Koczój János, Oarce Gligor és özv. Krisán Istvánné falubellek egybehangzóan azt vallották, hogy Argyeláné viszonya volt a meggyilkolt legénnyel. A véres eset lefolyására nézve azonban nem volt tanu, miután a férj és a szerető találkozásánál nem volt senki sem jelen, egyedül Argyelán István, a vádlott fia látta, aki azonban törvényadta jogával élve a tanuságtételt meglagadta.

A törvényszék Argyelán János védekezését meg nem cáfolt vallomása alapján elfogadta és a vádlottat felmentette.

Kovács József kir. alügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

A milliomos mama.

Nagystilű házasságszédelgés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Az ismert házasságszédelgések sablonjától eltérő, teljesen új és eredeti furfangossággal csapta be az „eladó lányok” könnyen hívő csaláit az a ravasz némbor, aki tegnap minden ravassága és körmönfontása dacára is a nagyváradi rendőrség kezébe került.

A híres szélhámos nőt Grün Karolának hívják, aki rendszerint egy cinos hátul svihákkal szövetkezve követte el gazságait. Grün Karola elegánsan kiöltözködött és kiöltöztette a cinkostársát is. Így felszerelve állított be az ország minden részében több előkelő lányos hához és azt adta elő, hogy a fia nevében lánynezőbe jött. A házi kisasszony természetesen hamar elragadta az álmamát és erre néhány nap múlva természetesen megírt a talmi vőlegényjelölt is, akinek persze a leányt meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt.

Azután legendákat meséltek mirdekten a boldog lányos háznál előkei családi összekötéseikről, a vőlegény kiváló pozíciójáról. Természetesen úgy báztak velük mindenütt, mint a legkedvesebb vendégekkel. Az illusztris vendégek pedig miután néhány napig ottak ittak, jól éltek, néhány nap múlva közvetlenül a kiűzött eljegyzés előtt hirtelenül elűntek.

A becsapott családok csak pár nap múlva konstataáltak, hogy nemcsak az illusztris vendégek tűntek el, hanem eltűnt velük együtt óra, lánc, ékszer, értékes lábasjóság, ami csak kezükügyébe akadt 3 éve, hogy a nyiregyházi törvényszék többrendbeli szédelgés miatt vád alá helyezte, de Grün Karola megszökött a háládatlan városból. Elbujdosott.

Igy került Nagyváradra ügnapelőtt, országos körútból. Szokásához híven egy igen előkelő nagyváradi lányos családhoz állított be, mint gazdag földbirtokosé és a fia nevében házassági ajánlatot tett. A család nagyon megörült a váratlan szerencsének és Grün Karolina boldogan élvezte a zavartalan vendéglátást. Tegnap beült a kraeh. Egy kolozsvári lányismerős érkezett vendégségbe a családhoz, a kinek szüleinél már járt a kalandornő. Azonnal felismerte Grün Karolát és megmagyarázta a családnak, hogy kivel van dolguk. Grün Karola megugrott, de a család följelentésére kiadta az

elfogatási parancsot ellene a rendőrfőkapitányság.

Tegnap sikerült letartóztatni a szédelőt, aki két ízben ült már lopás és csalás bűntette miatt. Négy évvel ezelőtt még más foglalkozása volt. Nagyváradon mint szent zárandoknő szerepelt. Ostyákat, szentképet, olvasékat osztogatott. Leányokat toborzott, hogy zárdába vigye őket. Voltak szerencsétlen anyák, akik hittek a szédelő asszonynak s elküldték vele leánygyermeküket; ezeket a leányokat bűnös házakban adta el Grün Karola.

Az esperanto Aradon.

A „világnyelv“ aradi apostola.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

A zengzetes esperanto nyelv, amely az utóbbi időben Európaszerte nagy tért hódított, eljutott Aradra is, mint minden modern reform-törekvés. Aradon is vannak már hívei a nemzetközi nyelvnek, amely arra van állítólág predesztinálva, hogy egyesítse az egész emberiséget.

Hogy ez a törekvés mennyiben fog sikerülni, egyelőre a jövő titka, miután nem lehetetlen az sem, hogy a különböző nyelvekből összeállított új nyelv ép úgy elenyészik, mint előde a volapük, amely pár évtizeddel ezelőtt szintén világhódító allűrökkel indult utnak, hogy rövid idő múlva a feledés homályába merüljön. Nem lehetetlen, hogy így fog járni az esperanto nyelv is, amelynek terjesztői egyelőre szentül meg vannak győződve, hogy az esperanto néhány évtized, ese leg néhány évszázad múlva uralni fogja a helyzetet. Különösen komoly jelentőséget tulajdonítanak az esperanto nyelvnek a japánok. Szerintük ez az egyedüli praktikus nemzetközi nyelv. De komolyan foglalkoznak a probléma megoldásával az európai tudósok is, sőt mostanában akadt egy tudós francia tanár, akinek vágyai egyenesen egy esperanto ország alapítására irányulnak. Ez a terv természetesen a legmulatságosabbak egyike, amelyeket valaha emberi koponya kieszelt, de azért nem kell lekicsinyelni az esperanto törekvéseket, amelyeknek hívei az utóbbi időben nagyon elszaporodtak. Európa összes államaiban társaságok alakultak már az esperanto nyelv kultiválására. Ezen egyesületek között nem éppen utolsó helyet foglalja el „A Magyar Esperantisták Társasága“, amely Budapesten székel.

Az esperanto magyar hívei állandó összeköttetésben vannak a külföldi „esperantistákkal“, nagy levélváltás folyik közöttük, főleg arról, hogy miképpen lehetne az esperanto nyelvet odafejleszteni, hogy az minden nemzet fiatal számára a legrövidebb idő alatt elsajátítható legyen. Érdekes, hogy a magyar esperanto társaságnak már Aradon is vannak tagjai, akik tökéletesen beszélnek az állítólag könnyű nyelvet. Az esperanto nyelv hívei közé tartoznak Aradon Hofbauer János hivatalnok, Glücksthal Rezső fodrászsegéd, de vannak még többen is, akiknek neveit nem sikerült megtudnunk.

Az esperanto nyelv aradi apostolai közvetlen összeköttetésben vannak a legnevesebb külföldi esperanto-tudósokkal és ugyancsak nap nap után írják és kapják a leveleket, amelyek zengzetes esperanto nyelven közvetítik gondolataikat. Az esperanto aradi hívei feltétlenül bíznak az új nyelv győzelmében, de hogy az a győzelem mikor fog bekövetkezni, azt maguk sem tudják biztosan. Hofbauer azon meggyőződésben van, hogy már a legközelebbi év-

tized meghozhatja az esperanto diadalát, miután a nemzetek be fogják látni, hogy szükség van egy olyan nemzetközi nyelvre, amelyet féltékenykedés nélkül magukévá tehetnek.

A király és Barabás.

Pillanat-főbétel az udvari ebédről.

Aradmegye a mult hóban.

Egy havi közigazgatás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tíz órakor tartotta szokásos havi ülését Károlyi Gyula gróf főispán elnöklése alatt. A vármegyei főorvos a közegészségügyi állapotokról tett felette kedvezőtlen jelentést, a kir. tanfelügyelő pedig a tanfelügyelőség területén levő iskolák megvizsgálásánál szerzett tapasztalatait terjesztette elő.

Érdekes volt Hollaky Imre acsucal földbirtokos beadványa, amelyben a közigazgatási bizottság azon tagjairól, akik az ő birtokán közigazgatási bejárást teljesítettek, azt mondta, hogy nem jártak el pártatlanul, hanem üzleti érdekből egy bécsi cég javára működtek. A bizottság nagy felháborodással vett tudomást a meggyanúsításokról és Hollaky ellen bírót uton fog megtorlást keresni.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Institoris István megyei főorvos a megye közegészségügyi viszonyainak kedvezőtlen állapotairól referált. A mult hónapban 2456 megbetegedés történt, amelyek közül 237 halállal végződött. Járványszerű betegség volt a kanyaró, a tifusz és a vörheny.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az aradmegyei 19 iparostanonc iskola részére a f. tanévre 10153 kor. államsegélyt engedélyezett. Jelentette továbbá, hogy Nyamcs Zakariás pleskucal gör. kel. tanító ellen a magyar nyelv tanításának elhanyagolása és más fegyelmi vétségek miatt a fegyelmi eljárást elrendelte.

Február hó folyamán a kir. tanfelügyelőség megvizsgálta Szőlőscsügerél, Gyarmata, Moroda, Apatelek, Sikula, Gurba, Csermő, Prezest, Dezsőháza, Silingyia, Ócs, Ssír, Kishalmagy, Brusztur, Banesd, Hosszusor, Lazur, Magulicsa, Bodesd, Dumbráva, Tótvárad, Halalis, Temesest, Trójás, Tok, Ilyó és Petris községek népiskoláit. A kir. tanfelügyelő az egyes iskoláknál észlelt hiányok orvoslása iránt külön-külön előterjesztést tett.

Kifogást emelt a dumbrávai gör. kel. iskola botrányos elhelyezése, a tótvárad, halalis, temesesti, trójási, ilyói és petrisi gör. kel. iskolák gyenge tanításbeli eredményük és hiányos felszerelésük miatt.

Ugyancsak a közigazgatási bizottság mai ülésén mutatta be a kir. tanfelügyelő az 1907. évi XXVII. t. c. 18. §-a alapján összeállított magyar tannyelvű iskolák törzskönyvét. Eszerint Aradmegyében működik egy állami polgári iskola hat tanerővel, két külön szaktanító gazdasági ismételő iskola egy-egy tanerővel, ötvenöt állami elemi népiskola száznyolcvanöt tanerővel, továbbá tizenöt községi is-

kola tizenhét, tizenhét r. kat. iskola huszonhat, tizenhárom ref. iskola husz, öt ág. ev. nyolc, három izraelita három, 8 uradalmi iskola nyolc és egy magániskola egy tanerővel. Van összesen százhusz magyar tannyelvű népoktatási tanintézet kétszázhatvennégy tanerővel. Ezzel szemben van a megyében kétszázhusz gör. kel., tizenhét gör. kath. és egy gör. kel. szerb tanerő, akik román tannyelvű elemi iskolákban működnek.

A tanfelügyelő azután arról referált, hogy Radna községnek a radnai görög keleti egyház ellen indított perét a község elvesztette. Ismerteti a per részleteit. A községi közbirtokok tagosítása alkalmával ugyanis a birtok egy századrésze a törvény értelmében a községi iskola számára hasítandó ki. Radnán az elosztás után a közbirtok ezen része az ottani görög keleti egyház javára lett telekkönyvileg bekebelezve. A tanfelügyelő sürgetésére a közigazgatási bizottság utasította Keresztes Gyula főügyészt, hogy a községi iskolák megillető birtokrészét per útján szerezzze vissza az egyháztól. A pert azonban mindkét fórum előtt elvesztették.

Keresztes Gyula főügyész jelenti, hogy az egyház jogi képviselője kétszáznegyven korona perköltséget követel, amelyet azonban a közigazgatási bizottság kellő alap híján kifizetni nem tud. Az allspán vonakodik az összeget kifizetni, mert nem akar felelősséget vállalni a törvényhatósági bizottság előtt.

A főügyész azt javasolja, hogy irjon át a közigazgatási bizottság az allspánhoz, hogy, mivel a per az allspán nevében folyt, méltányosságból utalja ki a vármegye pénztárából a kétszáznegyven koronát.

A bizottság e javaslatot elfogadta.

Azután Heppes Aladár aljegyző felolvassa Hollaky Imre acsucal földbirtokos beadványát, amelyben hevesen megtámadja a közigazgatási bizottságot, egyúttal pedig védelmet kér a szomszédos területen levő Zerkovitz céggel szemben, amely őt birtokában háborgatja. A beadvány a főszolgabíró és a közigazgatási közvegeket részrehajlással vádolja.

Az előadó azt javasolja, hogy a kérvényt adják át a királyi ügyésznek a bünvádi eljárás megindítása céljából.

Szakolcsay Lajos kir. ügyész véleménye szerint a beadványban ténybeli állítás arra nézve, hogy a közigazgatási bizottság tagjait az illető cég megvesztegette volna, nem fordul elő, így nincs benne rágalmazás, legfeljebb becsületsértés, bár nem hiszi, hogy a bíróság a beadványban foglaltakért Hollakyt megbüntetné.

Keresztes Gyula főügyész hangsúlyozza, hogy itt a tisztikar reputációjáról és becsületéről van szó, a beadvány tartalma ez ellen irányul. Ő rágalmakat lát Hollaky beadványában és feltétlenül bíróság elé akarja vinni az ügyet.

Felkiáltások: *Inkább adjuk ki az elmeorvosnak!*

Ezután a gyámügyi felelővíteli bizottság zárt ülést tartott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi közöskönyha. Az ország legtöbb közöskönyha intézménye rövid működés után megszűnt. Kivétel az aradi, amely körülbelül száz embert lát el kifogástalan és olcsó étellel. Az intézők most, hogy alapszabályait a belügyminiszeri jóváhagyással elláttathassák, szövetkezetté alakulnak át, amelyet közgyűlésen fognak kimondani. A közgyűlésre a következő megnevezett küldötték szét: „Az aradi első közöskönyha önszegélyző társaság“ által 1908. évi március hó 18. án d. u. 6 órakor Aradon a városháza tanácstermében tartandó közgyűlésre a t. tagok meghívotnak. Tárgyszorlat: 1. A társasági viszony feloszlásának,

illetve szövetkezetté való átalakulásának kimondása. 2. Alapszabályok és kezelési szabályzat felolvasása és elfogadása. 3. Igazgatóság, felügyelő bizottság és titkár választása. 4. Netáni indítványok. Tekintettel az ügy fontosságára, felkéretnek a t. tagok a közgyűlésen való feltétlen megjelenésre, mert ettől függ a közös konyha 1908. évi május hó 1 től kezdő fenntartása. *Botka István, elnök.*

A Házfeloszlátás réme.

Andrássy fenyegetődzik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

A parlament folyosóján ma élénk és heves vita volt *Andrássy Gyula* gróf és a disszidensek között. A vita során *Andrássy* azt az érdekes kijelentést tette, hogy az esetben, ha a disszidensek továbbra is nyakaskodnak, úgy a kormány fel fogja oszlatni a képviselőházat.

Mai távirataink:

Andrássy és a disszidensek.

A képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint a koalíciós pártkörökben lázasan dolgoznak az új választások előkészítésén. Arról beszélnek, hogy *három hónap múlva új választás lesz.* Az ellenzék azonban e híreszteléseket inkább csak fenyegetésnek veszi.

A Ház baloldali folyosóján *Andrássy Gyula* gróf hosszabb ideig beszélgetett *Farkasházy Zsigmond* függetlenségi disszidens képviselővel. A belügyminiszter kapacitálni akarta *Farkasházyt*, hogy a disszidensek ne folytassák az obstrukciót.

Farkasházy így válaszolt:

— Az ellenzék károsnak és veszedelmesnek tartja a házszabályrevíziót és minden törvényes eszközzel dolgozni fog ellene. Tudjuk, hogy a többség lehetetlenné akarja tenni az ellenzékot a parlamentben, a sajtóban és a kerületekben is.

Andrássy azt mondta, ha új választás lenne, akkor nem küldene vissza az ország ellenzékot.

— Próbáljátok meg, kegyelmes uram, felelte *Farkasházy*. Legalább harminc ellenzéki kerület van az országban és ha nem is bennünket, de minden esetre ellenzéki függetlenségiakat küldenének a Házba.

Szóba kerültek azután azok az engedelmények, amelyeket a kormány a házszabályrevízió kérdésében akar tenni. A disszidensek ugyanis már régebben elaboratumot szerkesztettek, amely lényegesen módosítja a Nagy Emil-féle indítványt.

Andrássy azt mondta, hogy majd gondolkozni fog az elaboratum felett. A tegnapi zárt ülést még nem tekinti technikai obstrukciónak, de arra kéri a disszidenseket, hogy ezután se fadjon a küzdelem technikai obstrukcióvá.

A kormányt egyébként nagyon kellemtlenül érinti, hogy senki sem akad a koalícióból, aki a szakadatlan támadások ellen felszólalna és megvédené a kormányt, illetve Nagy Emil indítványát.

„Feloszlátjuk a házat.”

Egy másik távirat jelenti: Ma délután *Andrássy Gyula* gróf a parlament folyosóján *Farkasházy Zsigmond*dal beszélgetett s megkérdezte tőle, vajjon a disszidensek

hajlandók-e tovább is obstruálni a házszabályrevízió tárgyalása folyamán.

— A kormány tárgyalni is kész veletek; azt hiszem, hogy ezt a jóakaratu közeledést nem fogjátok elszalasztani.

— És ha igen?

— Nos, akkor a kormány elmegy az ultimo rációhoz, *feloszlátja a Házat.*

— Kegyelmes uram, komolyan elhatározott tény ez?

— A legkomolyabb.

— És a paktum, amely ezzel ellenkezőt mond?

— Hát a paktum ezzel ellenkezőt nem mond és aki azt állítja, az vagy nem ismeri a paktumot, vagy nem mond igazat.

A nap furcsaságai.

Asszony a budapesti börzén. — Szenzációs cigány-házasság.

Arad, március 7.

A budapesti tőzsdének nemsokára asszony tagja is lesz. Tegnap függesztették ki ugyanis a tagajánlásokat és ezek között *egy hölgy* is szerepel. Egy tőzsdéi ügynök özvegye, akit a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik igazgatója és két értéktőzsdéi tag ajánl felvételre.

A tőzsdéi alapszabályok II. szakaszának 2. ik pontja értelmében azonban tőzsdetag csak feddhetetlen jellemű *ferfiszemély* lehet. Szóval az első női tag ajánlása alapszabályellenes. Mert a tőzsdéi alapszabályok 11. évi szaka szerint tőzsdetag csak férfi lehet.

Itt tehát alighanem precedenst alkotnak majd, mikor az első nőt felveszik a tőzsdetagok közé. Ezzel egyszersmind aktuális lesz az alapszabályok e pontjának megváltoztatása is. Mikor azokat az alapszabályokat alkották, akkor még híre sem volt a feminista áramlatnak. A tőzsdének meg kell változtatnia ezt az alapszabályt és a tőzsdéi tagjai közé ha valaki kifogás alá nem esik, tehát a jelentkező kereskedőkhöz, iparüzőkhöz vagy mezőgazdákhoz, a nőket is fel kell venni. Magyarország legnagyobb uradalmainak természetét például egy nő adja el, aki az atyjától örökölte az üzletét és ez a nő, aki tizszerte nagyobb üzleteket köt, mint sok régi tőzsdéi ügynök, nem léphet a tőzsdeterembe, hanem a *folyosón kell az üzleteit kötni.*

A cigányok a nagy művészeikkel soha nem dicsekszenek úgy el, mint azzal, hogy közülök valamelyik jó partiet csinált. *Dankó Pista* a fajtája emlékezetéből régen kipusztult már, amikor *Rigó Jancsirról* és *Nyáry Rudirról* legendákat szöveget a cigány fantázia.

A cigányzenészek nemrégiben egyesületbe tömörültek és *Cigányzenészek Lapja* címen folyóiratot is adnak ki. A lap első száma mostanában jelent meg és persze sok szó esik benne a cigány-házasságokról.

Az első helyet a sorban természetesen *Rigó Jancsinak* *Ward Klára*-val, *Chimay* herceg elvált feleségével való házassága foglalja el. Utána következik hírességben *Nyáry Rudi* cigányprimás és *Festetich Vilma* grófnő nemrég volt esküvője. Ez a két eset eléggé ismeretes minifentel, de már nem igen emlékszünk a többi ilyen házasságra, amelyekről a lap ezeket írja:

Farkas Miska, egykori győri zenekarvezető cigányprimás 1853-ban feleségül vette *Flatt József* cs. kir. főerdész gyönyörű szép leányát, *Paulinát*.

Rács Pál cigányművész, a jelenlegi Ráczdinasztia megalapítója, mint katonamester 1884-ban Milánóban nőt vett a szépséges *Ferrari Gindittát*, egy durgazdag milánói nemes leányát. Hozományul szép palotát és 150.000 líra készpénzt kapott.

Erdélyi Náci szegedi cigánykirály egyik legelőkelőbb szegedi polgárcsalád leányát, a durgazdag *Molnár Juliannát* vette feleségül, akivel huszonhat évig élt boldog házasságban.

Farkas Ádi, volt győri primás 1890-ben nőt vett *Kupy Erzsébet*-et, egy tekintélyes győri polgárcsalád szép leányát.

Munczy Lajos 1870-ben Sopronban feleségül vette egy előkelő polgárcsalád szép leányát, *Csüller Elvirát*, aki hat nyelven beszélt s aki férjének impresszáriója volt külföldi utjában.

Balog Károly cigányprimás elvette *Krauszinszky* lengyel nemes bájos leányát, *Teofilát*.

Amerikai lapok most egy újabbal töltik meg a sort. Bolíviának *Sucre* nevű városában egy harmincyolc esztendőes cigányprimás hódította meg egy szép spanyol leánynak, *Gorandez Amáliának* a szívét. A kisasszony, akinek nagy telepítvényes az atyja, a szépsége mellé kerek 100.000 dollárt hoz. A cigányt *Jávor Jósának* hívják és tiz esztendője már, hogy túl a tengeren bohémeskedik. Régi barátai még emlékeznek a kistermetű primhegedősre, akit *Recerkének* csufoltak egymás között. Nemsokára meglesz a lakodalmuk és akkor *Jávor* hazajön Magyarországra.

MULATSÁGOK.

(=) A vasasbál. Az aradi vaskereskedelmi alkalmazottak és vaskereskedők bálja ma fényes sikerrel zajlott le a Központi szálló helyiségeiben. A szépszámu közönség, amely a kitűnő hangulatban lefolyt mulatságon részt vett, mindvégig a legjobb kedéllyel tartott ki a táncterem parkettjén. A rendezés körül érdemek javarésze *Kneffel Lajos* elnököt illeti, ki fáradhatatlanul buzgólkodott a siker érdekében.

(=) Az aradi Petőfi-asztaltársaság táncmulatsága. Az aradi Petőfi-asztaltársaság március 16-án este fél 8 órakor a városligeti vendéglő összes hely ségeiben műkedvelői diszlocádással egybekötött jótékonycélu zártkörű táncestélyt rendez. Szinrekerül *Vidor Pál* Ingenelők c. népsziműve. Előadás előtt allegorikus kép, *Petőfi „Talpra magyar”-jának* hatása. Az allegóriához a költeményt *Károly József* írta.

(=) Az aradi máv. altiszti kör március hó 1-én tartott bálján a következő urak voltak szívesek felülfizetésekkel hozzájárulni:

Sztankovits Miklós üzletvezető 20, dr. Fábry Sándor 10, Scheiber Lajos 20, Homonai N. 4, Zerkovitz Rudolf, Fetter Géza, Reicher Károly, Lócs Rezső, Tenner Lajos, Farkas Ernő, Deutsch Adolf 10—10, Horváth Sándor 16, Marosi Pál Orosháza 6, Vajda János, Varjassy Lajos polgármester. Szilágyi Mihály, Steingaszner Ármán, Kliegl Rezső, Hoffman máv. hiv., Bene Gyula, Várszegi József, Engel Gyula, Pölzl Miklós 5—5, Acépv. motorvezetők kara 10, Csók Károly, Schwarz János 4—4, Hunyadi József, Verner Sándor, Jakócs Ernő, Nyókö József Piski, Hetesi István, Keppich Zsigmond 3—3, Bodnár Miklós, Hajas Illés, Fehér Imre, Székely József, Lénárt József, Tili Ignác, Szűcs György, Klein Simon, Banovits László, Zámboi József, Borhegyi Károly, Popper Károly, B. Szabó Mihály, Sipos József, Bonta Mihály, Faragó András, Kovács János László, Sümegi Bertalan, Dein Miklós, Sándor Sándor 2—2, Kruppa Károly 6, Opanszky Lajos Juhász Ferenc, Darabos Imre, Dorogi Antal, Náday József, Bíró Tamás, Farkas József, Bslógh Mihály, Erdélyi Ferenc, Durni Gusztáv, Kövesdi Gyula, Steiniger Károly, Rózsa György, Tóth Gábor, Schilling Samuel, Schifrik Samuel, Fábian Sándor, Teleki Gyula, Szabó József, Teleki Miklós, Farsang Pál, Kovács Béla, Csányi György, Bosa Pál, Müller Gyula, Návradi Etelka, Darabos József, Pataky János, Zachariás N. 1—1, Beleznai József 2, K. I. és N. N. 1—1, N. N. 2, Lantos József 150, Nucz Jánosné 40 fill., Szilágyi Vidor 50 fill., Dálnoki Nagy Lajos alispán 10, Fényes Kálmán főmérnök 2, Bloek A. és Márer Adolf Budapestről 5—5 koronát. Mindezen nemes szívű felülfizetésekért fogadják ezuton hálás köszönetünket. Az altiszti kör elnöksége.

Az új színész-képviselő.

A lapok megírták, hogy az aradi színtársulat az idei színészkongresszusra a két „szakmabeli” képviselő mellé dr. Éles Bélát választotta meg. A választási mozgalmaknak, a melyek hatását élénken megéreztek a hiányosan látogatott próbák és a színelőadások az újságok csak szürke, hivatalos tudósításokat szenteltek.

Ez a kép kiegészíti azokat. Itt hiven látható, hogy Éles Béla dr.-nak milyen tömör és összefogó pártja volt, hogy az mennyire ragaszkodott hozzá és hogy a lelkesedésnek milyen mámoros tüze vitte keresztül az ő győzelmét. A választásnak meghatározó epizódja volt, amint a volt színészképviselő, Rozsnyai Kálmán rezignáltan hagyta

el letűnt dicsősége helyét a nem érdektelen részlete, amikor Lukácsy Lajos a győzelem látára ily szavakra fakadt:

— Hát nem tudtak volna a színészek különböző képviselőt találni . . .

Nőkérdés — cselédkérdés.

Írta: Darányi Jánosné.

A napokban a Kölcsey egyesület felolvasó ülésén csinos asszony személyében jelent meg a közönség előtt a feminizmus egyik buzgó apostola. Hallgatván a szoknyás agitátort, szinte érezni véltük valamenynyien jelenlevő asszonyok, miként ébred bennünk tette a vágy, kiküzdeni azt a boldog jövőt, mit tágran körvonalaz ugyan előttünk, de melyből felénk intéget az emberi lét legfőlegelőbb s legboldogítóbb érzése: a szabadság.

Közben, hogy megértesse velünk a politikai jogok gyakorolhatóságának nagy fontosságát, a cselédokról, a cseléd törvények tarthatatlanságáról kezdett beszélni. E pillanattól kezdve a dolog lényege, a nők felszabadulása elvesztette előttem fontosságát; minden érdeklődésemet ez a napi életünkbe oly mélyen belemarkoló ügy, a cselédkérdés foglalkoztatta.

Ugy vagyunk ezzel, hogy egy banális hasenlással éljek, mint mikor a választók előtt a jövődéli honatya elmondja a programbeszédét. Elmondja véleményét a közös vámtérületről, a magyar vezényszóráról, de a szegény parasztnak mégis az markol a szívébe, mikor a jelölt ur arról kezd beszélni, hogy három esztendő helyett csak kettőt fog ezental katenáskodni a fia.

Igy vagyunk mi is ezzel, vidéki asszonyok. Szép a feminizmus, jó a kilátásba helyezett választó jog stb., de legjobb lenne, ha a cselédkérdést oldhatnók meg sikeresen.

Cselédre mindig volt, van és lesz szükség. Ez az elnyomott osztály legtipikusabb példája a természetben oly gyakran látott erős és gyöngyö harcanak. Mindig elnyomott, mindig gyöngyöbb, ennél fogva mindig tudatlan és mindig visszamaradott.

Vessünk csak egy pillantást a cselédre, mint társadalmi tényezőre, megértjük rögtön visszahelyeztetését a e helyzetből eredő mizériákat.

Az általános haladás, a létérti küzdelem szervezte, csoportosította a többi osztályokat, egyedül a cseléd maradt páriája az emberiségnek. Tanulatlanul, szabadságától megfosztva, csekély bérrel s semmi biztosítékkal a jövőre nézve, hogy öreg napjaira gondnélküli életet biztosíthasson magának.

Mind a mai napig a cseléd igavonó barma a családnak. A durva házi munkák elvégzése az ő feladata. Éjjelének, nappalának minden percével a gazda rendelkezik. Egy senki, a ki lélegzik, dolgo-

zik, de a kinek nincs joga gondolkodni. Pusztán a gazda műveltségétől függ, hogy mennyit ajándékoz vissza a cselédnek a megvásárolt s ebből következőleg a jogosan rendelkezésére bocsátott időből.

Az emberiség folyton művelődik, halad, csupán a cseléd maradt el századokkal az általános fejlődésben, de mivel benne is megvan a haladásra való képesség, külsőségekben szerzi azt be az emberekkel s dolgokkal való felületes érintkezése nyomán. Ezért látjuk szobalányainkat virágos kalapban s hiányos fehérneművel, ezért lop meg a modoruk durvasággal kevert tiszteletudása, ezért fölültes a munkájuk, ezért szükséges a háziasszonyok gondolkozó intelligens feje, szerető keze a háztartásban, ezért mulattatnak bennünket beszédükben a helytelen, elferdített s rosszul magyarázott kifejezések légiójával. Meg van szegényekben a tudás, a civilizálódás vágya, de nincs tanítójuk, ki a helyes utat megmutatná.

Háziasszonyainktól pusztán nem várhatjuk, mert a legtöbb esetben tapasztalatlanok, helyesebben mondva nem rendelkeznek elegendő emberismerettel; pedig nagy gyermekeket nevelni százzorta nehezebb feladat a kis emberekénél.

Minden életpályára iskolai készség, tanulás kell. Egyedül a cseléd az, ki pusztán a nyomor és éhségtől üzetve menekül az uri házakba. Nem látott maga előtt egyebet, mint nélkülözést s egyszerre belecsöppen a jólétbe, azaz inkább alkalmi nyilik meglátni, hogy más ember, az uri ember, ha nem is gondoktól ment, de kényelemmel berendezett életet él. Elkápráztatja a mások jóléte és elkeseredik. Az a másik ember se nem jobb, se nem dolgozóbb nála, mégis másképpen él.

Nincs intelligenciája arra, hogy felfogja, miszerint két keze munkáját megfizetik, hogy a gazda nem oka az ő nyomorúságának, csak a különbséget látja s irigység költözik a szívébe a másik szabad ember személye iránt, kinek az ő munkája teszi kényelmessé az életet, ki élvez tetszése szerint, rendelkezik magával és az idejével, míg ő minden percét a gazdája rendelkezésére kénytelen bocsátani. Talán nem is válik tudatossá ez a fogalom benne, csak névtelen elkeseredés gyötri az ur, a vagyonos osztály ellen.

Csodálkozunk rossz indulatán, makrancosságán, elképedünk talátlanságán s nem látjuk, hogy ez a megmagyarázhatatlan bosszúvágy ennek a titkos elkeseredésnek szülötte. Így válik a cseléd és gazda

egymáshoz való viszonya napról-napra tarthatatlannabbá.

Első és föltétlen kelléknek tartom a helyzet javulására szabadságot adni a cselédnek. Szabadság az ember legelső s legszentebb joga.

Legyen a napnak ha csak egy órája is, a mikor megkönnyebbülten fölsohajt: ez az óra az enyém, tehetek a mit akarok, pihenhetek, szórakozhatom tetszésem szerint, dolgozhatom, de a magam számára. Hisz a munkás, iparos, a hivatalnok azért kitaró a munkában, mert tudja, hogy amikor lecsapja a tollat vagy a szerszámot, saját maga urává válik, bármilyen rövid időre is.

A háztartásban a délutáni órák azok, a mikor leginkább szünetel a munka. Lássuk, mivel tölti ilyenkor idejét a cseléd Mosogatás után kilincs, ablak, padló, ezüst tisztítás olyan munkák, melyeket kis beosztással délelőtt is elvégezhetne, különösen abban a tudatban, hogy a délutánja szabad. A mai viszonyok között, mikor a legtöbb háznál két órákor találják az ebédet kiváltképpen sokat végezhetünk délelőtt. Sok háziasszony csak azért ad foglalkozást délután a cselédjének, hogy ne lássa tétlenül üldögélni.

Ha tőlem függne, egyelőre három szabad délutánt biztosítanék hetenként a cselédnek.

Először is a vasárnapot, amelyet feltétlenül és mindig megadnék, hogy az egész heti, egyhangu munkától elgyötört teremtés, kedve és izlése szerint tölthesse idejét, legyen az bármilyen neme a szórakozásnak, mely egyéniségének megfelelő pihenést biztosít. Erről fölösleges talán szólnom, mert minden háznál meg van adva, kivéve a hiaterikákat, kiknek ép vasárnap délután jut eszükbe, hogy a mozsár nincs elég fényesre csiszolva.

A hét második délutánját arra adnám, hogy a maga holmiját rendezgesse, varrjon, ha tud, olvasson, az ügyeinek utána járjon, például bevásároljon (bizonyára nem maradna el akkor oly sok a piacon) és a többi.

A harmadik? Nos, ezt a harmadikat a cselédállítás emelésére, a cseléd művelésére s ez által nekünk asszonyoknak a könnyebbségére rendezném.

Egyesület alakítanék, tagjai humánus érzésű ur asszonyok lennének, kik cselédekben a szenvedő embert látnák, a ki felé szeretettel nyújtják karjukat, hogy jogaik elérésében s egyéni érdekük elérésében támogassák.

Tanulmányománk a cseléutörvényeket s addig is míg feminista testvéreink kivívnák számunkra a beavakozás jogát, férjeink, atyáink, bátyáink utján hatnánk e törvények javítására.

Egy délután a cselédek iskolába járnának. Ne tessék megijedni! Nem úgy értem, hogy ezt a rakoncátlan zagyva tömeget az iskolapadok mögé kényszerítsék, csak azt, hogy a szórakozás álarca alatt szívükbe ültessék a kultúra és művelődés alap-eszméit.

Mint ahogy a művelt embernek szüksége van arra, hogy az iskolák elhagyása után szabad előadásokon tovább művelje a lelkét, képezze a szellemét, ép úgy szüksége van kétszeresen a cselédnek arra, hogy hiányos műveltségét kipótolja, szegény eldurvult lelkét nemesítsék s ingadozó erkölceseit megerősítsék.

Nem képzem ezt az iskolát semmi esetre sem tudákosnak. Könnyed modorban, jó előadó képességgel bíró, de azért meghatározott módszeren alapuló szabad tanítást értek, szemléltető eszközök, vetített képek, színi előadások segítségével, hogy az a szegény cseléd, kinek elméje nincsen a fegyelműzésre szokva, megerősítés nélkül követhesse tanítóját szavait. Jó hangú, jó előadó képességgel bíró, szellemes emberre itt százszorosa több szükség van, mint a művelt osztályok fölölvasó fiúlesein, pedig itt is akárhányszor tapasztaljuk, hogy még kevésbé tartalmas beszédű előadókra is mily lelkeszadott figyelemmel hallgat a közönség ha stílusa könnyed, népszerű s a társalgás természetes, minden pózolat s nagyképűséget félretévő hangján beszél.

Írás, olvasás, számolás gyakorlása, itt-ott könnyed modorban rövid magyarázatokat tartani egyes háztartási munkákról időbeosztásról, de nem úgy, hogy az a cseléd észrevegye: no most engem tanítanak, hogy ne kényszerből, de őszinte örömmel várjam ezeket a délutánokat amikor a terhes testi munkát a szellemi szórakozás rövid órájára főlválthatom.

Olcsó, népszerű könyvtár álljon rendelkezésükre, nagy betűkkel jó papírra nyomva, egyszerűen megírt történetekkel tanulságos megjegyzések nélkül, csupán gyönyörködtetésre számítva.

Ezekkel az egyletekkel elérnénk, hogy rövid idő alatt az emberi állatokból intelligens, értelmes és illedelmes cselédeket nevelnénk magunknak; emberi mivoltuk tudatára ébrednének, nemcsak papíron állana e gunyos szó: „családtag“, de a meg nemesedett ember tényleg segítő és résztvevő társává válna gazdájának.

Szép ábránd és valóra is válthatja az erős akarat.

Annyi egyület alapítunk! Mostanában alakult csak városunkban is az oltáregylet, melynek célja a templomok, oltárok díszítése, szent képek beszerzése s a vallásosságuk imá által való megerősítése. Szép az ima, mely áhitatos érzésekbe ringat s föl emel egy tökéletes lény felé; de mennyivel szebb mikor az önző magába való mélyedés helyett könyörűettel tárjuk ki karjainkat nyomorult embertársunk felé.

Segíteni, támogatni őt, fölemelni lehajtott fejét, bevilágítani lelke homályába, fölébresztetni önbizalmát, magabecsülését, megértetni vele, reméltetni a legnemesebb emberi jelszó hármasságában: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!

Legfölségesebb három szó, mely az imádkozó ember ajkát elhagyhatja.

Darányi Jánosné.

TÁVIRATOK.

Háboru Kína és Japán között.

Pekingből táviratozzák: A japán kormány Kinának ultimátumot küldött. A háboru ennél fogva a két állam között *küszöbön áll.*

Adamovics Vilma megőrült.

Öngyilkos akart lenni.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

A polgárleányból lett főhercegnő, a kinek szerencsésjét egykor annyian irigyelték, ma tragikus sorsra jutott. Adamovics Vilma, Wölfling Lipót főherceg elvált neje ma hirtelen megőrült és a rendőrség a bécsi közpórház megfigyelő osztályára szállította. A szerencsétlen nő már a főherceggel való együttélése alatt is excentrikus hajlamokat árult el, mikor pedig Wölfling Lipót elvált tőle, buskomorságba esett. Állandóan öngyilkossági tervekkel foglalkozott, ma pedig kitört rajta a téboly.

Bécsből jelentik: Adamovics Vilma Aktgasse 30. szám alatti lakásán ma megőrült. Csak néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Wölfling Lipót állítólag neje vallásos őriöngése miatt elvált tőle. Adamovics Vilma ekkor Bécsbe költözött, ahol nővérel együtt lakott egy szerényen berendezett három szobás lakásban.

Az első időben elég nyugodtan viselkedett, néhány nappal ezelőtt azonban feltűnő változás látzott rajta. Feltűnő izgatoitan viselkedett, nővérét és hozzátartozóit agyonlövéssel fenyegette és egyre azt hangozatta, hogy öngyilkosságot követ el. Azonkívül fenyegető levelet küldött ügyvédjének és Wölfling Lipótnak is. Több ízben öngyilkosságot kísérelt meg, de hozzátartozói éber őrködése folytán ez mind auzyszer meghiúsult.

Ma délután Adamovics Vilma nővére megjelent a nyolcadik kerületi rendőrkapitányságon és bejelentette, hogy Adamovics Vilma megőrült. Két rendőr rögtön elment a szerencsétlen nő lakására. Amint Adamovics Vilma a rendőroket megpillantotta, *tombolni kezdett* és az ablakhoz rohant, hogy a harmadik emeletről az utcára vesse magát. Csak nagynehézen sikerült szándékában megakadályozni. Ekkor egy kalaptűt ragadott fel és agyon akarta magát szurni és olyan ellenállást fejtett ki, hogy a rendőroknak nagy erőfeszítésbe került a tűt elvenni tőle. Az örült nő most *gyufát vett elő és meg akarta gyújtani a ruháját*, majd midőn ebben is megakadályozták, iszonyuan sikoltozni kezdett, a *haját tépte és földhöz vágta magát.*

A rendőroek ugy szólva tehetetleneknek érezték magukat az őriöngő asszonynyal szemben és egyikük a lakásból lesietve, a mentőkért telefonált. A mentők csakhamar megérkeztek és mivel Adamovics Vilma féktelenül tombolt, *kénytelenek voltak megkötözni* A után hordágyra tették és az utcán várakozó autómobiljukba akarták szállítani.

Ekkor látszólag lecsillapult, nyugodtságot színelte, sírni kezdett és kérte, hogy engedjék szabadon, csendesesen fíg viselkedni. A mentők azt hitték, hogy a roham elmúlt és feloldták a kötelékeket.

Alig érezte magát Adamovics Vilma szabadon, újból dühöngeni és tombolni kezdett. A mentők ismét meg akarták kötni, de a nő rendkívüli ellenszegülést fejtett ki, rugott és harapott, hogy csak a rendőroek segítségével sikerült ártalmatlanná tenni.

Most újból lecsillapodott és nyugodtan viselkedett, miközben folytán nővére kérésére a mentők még egyszer szabadon bocsátották. Ekkor újból megismétlődött a dühöngési roham, mire erősen megkötözték és minden könyörgése és hívása dacára autómobilon a rendőrosegre szállították, ahol azt mondotta, hogy csak

magát akarta elpusztítani, mert megunta az életét.

A rendőro orvos kijelentette, hogy Adamovics Vilma kórházba kell vinni elméleti állapotának megvizsgálása végett. A mentők be szállították a bécsi közpórház megfigyelő osztályára.

A hétről.

*

Ilyenkor hamvazás után
Mikor bőjtölni kéne,
S kívánunk táncot és murit
A pokol fenekére,
Ilyen tájt, mondom, most mikor
Elmúltak már a bálók,
Keresek valami szolid
Ártatlan mulatságot.

A báltermez kihaltak mind,
Fogytán vannak a zsurok,
A hegedűkről lassankint
Lepattognak a hurok.
A színházban *Komlóssy és*
A sok trikós hölgy izgat,
Ex teljesen lerontaná
Szent hamvazásainkat.

Igy hát valami ájtatos
Szórakozásra vágyom,
Ami épségben tartja meg
Fehér ártatlanságot.
Szemérmes bőjti szok után
Szomjazik most a lelkem,
(A bűnbánás keserveit
Kell mostan elviselnem.)

S ha mind-e tiszta vágyamat
Óhajtanám elérni,
A *feminista* nők közé
Kell nékem — ah! — betérni.
Ők prédikálnak arról, mi
A bőjtbe illik éppen,
Merő ártatlan delgokat,
Mik lázba hoztak szépen.

Pesten Madame *Russel* beszélt
Egy bőjti szép beszédet,
S az ájtatosságtól törött
Szemeim tűzben égtek.
Titkos bajokról folyt a szó
Szemérmes ajakáról,
— Ha véletlen asszony vagyok,
Még engem is megvádol.

Hát még mily lenkölten beszélt
Aradon Schwimmer Róza,
A himnemet — na mondhatom —
Jól bennhagyá a szószba.
Ázt mondja, hogy están a nők
Megkezdik majd a *satrájkat*.
— Egy ilyen satrájkos nemzetet
Még az ördög se látott.

Apropos: *Ördög!* A tudós
Akadem válaszmánya,
A *Vojnits*-díjat — mondja ő —
Merészen suiba vágta.
Molnár Feri nem kapja meg,
De ám a jövő évben
— Mint erkölcsös, *fehér* darab:
Megkapja tán — a „*Grétchen*“.

Ilyent és mást beszéltenek
A *feminista* hölgyek,
Kik, ugy látszik, hogy nemsoká
Bizon nyakunkra nőnek.
Tehát hogy mind-e gyöngeség
Érjen sebtébe véget,
Dassiu-dassicut tanulnak itt
A rendőro közlegények. —

Kár, hogy a farsang véget ért
 S a lakodalmak árja,
 ... Ha kezemet megkérte vón.
 Egy feminista lányka,
 Vettem volna egy kanalat
 Mires közöskonyhánkól
 S többé nem beszélt vón — tudom —
 A feministaságról.

Pártos.

Aradi képek.

A turista-piknik.

Az iparosház termel, amint egy gyakorlatlanabb báli tudósító jelentené, a zsufolásig megteltek ma este abból az alkalomból, hogy a turisták ott rendezték idej piknikjüket, melylyel a bőjti mulatságok sorát igazán méltóan kezdték meg. Mindezt egy gyakorlatlanabb báli riporter írta, elfelejtve, hogy a zsufoltság nem tartozik a mulatságok előnyei közé, mert zsufolt ház esetén csupán az egymás hátán táncolhatnak az emberek. Hogy tehát előről kezdjük a dolgot: az iparosházban igazán szépszámu és széphanulatú, szép asszonyok és szép leányok tartottak ma éjszaka nagygyűlést, melynek napirendje a „Sohse halunk meg!” című tétel bebizonyítása volt. A páratlanul kedélyes nagygyűlés minden résztvevője azon volt, hogy minél jobban begyakorolja magát a turista sportba. Ecélből kivilágos-kivirradtig folyt a távgyaloglás, még pedig zeneszó mellett és tánclepekben. A buzgóbb turisták átlag 60—70 kilométert táncoltak, a rendezőég buzgó tagjai azonban még ezen a rekordon is túltettek. Reggel tájt csupán a karhatalomnak engedve, kartkarba öltve távoztak el az iparosházból.

A vacsorák, úgy a fő, mint a pótvacsera nagyszerűen sikerültek. Szóval: a turista piknik az idén is a legsikerültebb táncmulatságok sorában kért magának helyet, fesztelenség és kedélyesség dolgában pedig egyenesen vezető helyre került. És hogy mindez nem frázis, arról a jelenvolt hölgyek alábbi névsora is tanusodik.

Asszonyok: Assael Károlyné, Andor Béláné, dr. Angel Istvánné, Borbély Jánosné, Billieh Miklósné, Bánffy Sándorné, Benkó Károlyné, Binder Gyuláné, Brunhuber Kálmáné, Csorvanka Jánosné,

Czirkál Gyuláné, Ercsey Zoltánné, Frank Pálné, Grallert Rezsóné, Glück Józsefné, özv. Gruber Sándorné, Holló Istvánné, Herold Gyuláné, Hónig Frigyesné, Herling Gyuláné, Hendl Ödönné, dr. Horváth Antalné, Jenney Béláné, Joanovits Antalné, Kovács Istvánné, Kustján Lajosné, Krajniker Sándorné, Komáromy Elekné, Kovács Antalné, Lewietzky Béláné, Menrát Józsefné, Nagy Zsigmondné, Ováry Györgyné, Papp Z. Endrené, Reisz Vilmosné, Székely Károlyné, Szirmay Károlyné, ifj. Schwellengraber Gyuláné, Szablóczky Jánosné, Steigerwald Alajosné, Szepekovszky Teofilné, dr. Spiroch Lajosné, Timkó Miklósné, Tschenska Ágostonné, Tomasik Jánosné, Tóth Frigyesné, Venczel Ödönné, Wirth Jánosné, özv. Weisz Károlyné, dr. Vass Istvánné.

Leányok: Borbély Gizella, Bancin Ida, Bancin Adél, Brunhuber Ilonka, Benkó Ella, Binder Ernestin, Frank Iluska, Iritz Adél, Glück Irén, Gruber Ida, Gally Erzsé és Irén, Horváth Gizike, Hónig Lenke, Hendl nővérek, Horváth Mária, Joanovits nővérek, Komáromi Mariska, Lewietzky Lenke, Morgensten Satzy, Menrát Ilonka, Német Rózsika, Regéczy Lenke, Tschenska Katica, Tóth nővérek, Wallinger nővérek, Vaja Irénke.

Kristóffy leleplezései.

A kijátszott paktum.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

Az általános választói jogról beszélt ma Kristóffy József, a darabont kormány volt belügyminisztere és rendkívül érdekes leleplezéseket tett a darabont kormánynak a jelenlegi kormánnyal kötött paktumáról. Ezt a leleplezést még a legfényesebb cáfolatokkal sem lehet megertőltetni, mert Kristóffy nem a saját impresszióiról számolt be, hanem egyszerűen felolvasta a koalíciós kormánnyal kötött paktumot.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Az országos polgári radikális párt ma tartotta Kaffka László volt államtitkár elnöke alatt első országos nagygyűlést. A gyűlésen a párt fővárosi tagjai kívül a vidék is képviselve volt. Az aradi radikális polgárok részéről Cs. Endes Dániel lapszerkesztő jelent meg.

Kaffka László megnyitó beszédében főleg az általános választói jog kérdésével foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy erre nézve a koalíciós kormány a volt kormánnyal paktumot kötött. A paktum pontjainak valóra váltása tekintetében tehát a volt kormány tagjait is bizonyos felelősség terheli. Ezen okból Kaffka azt az indítványt tette, hogy a radikális-párt vonja kérdőre a volt kormány belügyminiszterét, Kristóffy Józsefet, aki a paktum szövegét a jelenlegi kormány megbízottaival közösen készítette el.

A nagygyűlés Kaffka László indítványát elfogadván, elhatározta, hogy a volt belügyminisztert a pártnak este tartandó banketjére meghívja, hogy számoljon be a paktum részleteiről.

Kristóffy, akihez küldöttség ment, meg is jelent a radikális párt vacsoráján, ahol hosszú beszédet mondott, amelyben az általános választói jog megvalósítására nézve szenzációs kijelentéseket tett. Véd-beszédet mondott a Fejérváry kormány mellett és megvádolta a koalíciót. A hosszú beszéd legérdekesebb része az volt, amelyben Kristóffy az általános választói jogról nyilatkozott.

— Közeledik — ugymond — az ítélet napja, amikor a nemzet törvényt fogadni jelenlegi vezetői felett. Most már el-

végezték a paktumban elvállalt kötelezettségek nagyobb részét, ezután következik a paktum legfontosabb része, az általános titkos választói jog kérdésének megoldása.

Ezután következett a beszéd legérdekesebb része. Kristóffy a zsebébe nyúlt, elővette a paktum eredeti szövegét és felolvasta annak nyolcadik pontját, amely szerint a koalíciós kormánynak kötelességévé tétetik, hogy az előző pontokban vállalt kötelezettségek teljesítése után megvalósítsa utolsó és legnagyobb feladatát, az általános választói jog reformját.

A paktum szerint a reformnak legalább is olyan széles alapon kell nyugodnia, mint a Fejérváry-kormány tervezetének. Ennélfogva az új választói törvénynek általánosnak, titkosnak és községenkint valónak kell lennie. A szavazati jognál a korhatárt a huszonnégy év képezi. Választói jogosultsággal kell bírnia minden olyan polgárnak, aki huszonnegyedik évét betöltötte és bármely nyelven írni és olvasni tud.

A paktum alapján a választói jog szűkebb nem lehet, mint ahogyan azt a Fejérváry kormány tervezte.

A titkosság szintén a mérték és szélesség kérdése. A pluralitás pedig paktumellenes, sőt egyenesen a paktum megszegését, kijátszását jelenti.

Kristóffy érdekes leleplezései nagy hatást keltettek. A darabont kormány volt belügyminiszterét hosszasan üdvözölték. A jelenlévők, akik mintegy négyszázötvenen voltak, percekig tapsoltak a beszéd után Kristóffy Józsefnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Este Gyimesi vadvirág, népszínmű. Komlóssy Emma vendégfőléptével. (A bérlet.)
 Hétfő: Gretchen, vígjáték. (B bérlet.)
 Kedd: Aida, opera. Sembery Fanny vendégfőléptével. (C bérlet.)
 Szerda: Rosenkranz és Guldenstern, vígjáték. (A bérlet.)
 Csütörtök: Trobadour, opera. Sembery Fanny vendégfőléptével. (B bérlet.)
 Péntek: A császár katonái, színmű. Bemutató előadás. (C bérlet.)
 Szombat: A császár katonái, színmű. (A bérlet.)
 Vasárnap: Délután Bálkirálynő, operett. Este A császár katonái, színmű. (B bérlet.)

A képzőművészeti társulat képsorsolása.

Arad, március 7.

Az aradi képzőművészeti társulat tevékenységének adja újabb jelét akkor, midőn a társulat tagjai között előkelő művészek alkotásait sorsolja ki. A választmány ugyanis megbizta Jankó Gyula igazgatót és Réthy Odön titkárt, hogy Budapesten keressék fel a művészeket s vásároljanak tőlük kisorsolásra alkalmas műtárgyakat.

Jankó és Réthy eleget tettek a megbízásnak s a Weisz és Klein cég kirakatában látható képeket vásárolták meg. A képek igazán művészi ízléssel vannak összeválogatva.

Legfeltűnőbb vászon Nagy Vilmos „Ábránd” című festménye sajátos színű mély tónusu akkordjaival.

Gyönyörű briliáns technikával festett kép Tull Odön „Velencei részlet” című aquarellje, amely a ragyevű festőnek méltó alkotása.

Barsy Adolftól két darab primán felrakott élénk üde színezésű tájképet vettek. Barsy művelt általánosan nagyrabecsüllik. A kormány épen a napokban vásárolta meg a szépművészeti múzeum részére a művész feleségének arcképét.

Hangulatos, szép vázlat *Erdőssynek*, a rajz-tanárképző professzorának „*Őszi vásár*” című képe, míg *Király* képe keresetlen közvetlenségével hat.

Az aradiak közül *Palla* Jenőtől és *Balla* Bélától vásároltak egy-egy művet, amelyek nemrégiben ki voltak állítva.

A sorolásra vett műtárgyak egyik legvonzóbb darabja *Pásztor* János „*Öntetőn*” című szélesen megmintázott szoborműve és bájos „*Bányász*”-a.

A sorsolás e hó 14 én lesz. Már most városzerte nagy érdeklődés nyilatkozik meg a sorsolás iránt.

Neógrády Antal kiállítása.

Arad, március 7.

A fák lombjai decensül simulnak össze, a fűvek igen kedvesen mosolyognak, az égről nagyszabásu derű ömlik szét és minden tetszetős és minden szép és minden sokkalt szebb, mint aminő rendes körülmények közt lenni szokott: ez kérem, Neógrády Antalnak egy képe. Ő csak szépségeket lát, még pedig nem holmi rejtett, csakis műértők számára való szépségeket, hanem olyanokat, aminők előtt megállok én, megállsz te és megáll ő és elkialtjuk mindahárman: Nini, de csinos!

Igen, Neógrády Antal a csinoságok festője. Valami bájos nyárspolgári összhang vonul át a képein. Semmi brutalitás, semmi ecset-neveletlenség: ezek a képek valamenynyen becsületesen megcsinált, kifogástalanul szép és kifogástalanul művészi képek, amelyek bizonyára jobban díszítik bármely szalon falát, mint valami elvetemült neo-impreszionista vonal- és színbetegségekben szenvedő festménye. Neógrády Antal nem is tart számot arra, hogy modernnek tartják. Ő megelégszik a maga csendes, de állandó sikereivel, megelégszik azzal, hogy a közönség szereti a képeit, hogy a kritika sem talál rajtuk kivételt, hogy... szóval megelégszik ő is, megelégedettek vagyunk mi is. Ezt a festőt meg kell becsülni, ez a megelégedettség festője. A képein megelégedetten, kecsesen állanak a fák, mintha most kerültek volna ki valamelyik tánc- és illemtanár keze alul. Utólérhetetlen kecsességgel emelik fehér szoknyájukat bájosan mosolygó hölgyek, akiknek az arca szabályszerűen csinos, akik lehajolnak, ábrándoznak, padon ülnek, szóval minden, a jólneveltség határain belül maradó pózt felvesznek. Az ember végignézi a Neógrády-kiállítást és azzal a hittel távozik, hogy a világ mégis gyönyörű, az emberek nagyon tisztességesek, a sarki szatócs nem csapta be az előbb két krajcárral, szóval a megváltás mégsem történt egész hiába és hogy a tengerek nem sós, ellenben cukros vízből készültek.

Hogy pedig ez nem tréfa, annak az a bizonyossága, hogy aligha van kapószabb festő Magyarországon, mint Neógrády. Szeretik. És van is reá ok, mert aligha tudunk szebb és tetszetősebb szalondiszt elképzelni, mint az ő képei. Egy Neógrády kép egymagában, vagy párosával: igazán megkapóan bájos, megkapóan tetszetős dísz tárgy. Neógrády azonban az az ember, akiből megárt a sok. Szinte megdöbben az érdeklődő, ha felmegy a tárlatára. Minden képe bájos és a falakon lógó bájtozások között annyi az egyforma minőség, hogy a választás éppolyan nehezünkre esik, mintha két nővér iker közül kellene választanunk: Melyiket szeretem, melyiket szeretem? A jólnevelt sárgalombosát e, vagy a jól nevelt zöldlombosát?

Egy szó, mint száz: Neógrády Antal tagadhatatlanul nagy művész. A képei lebilin-

cselelően kedvesek és azt hiszem: jól jósolok, ha a holnap megnyitló kiállításnak páratlan anyagi és erkölcsi sikere lesz. Olyan sikere, aminőt aligha ért volna el a *M. I. É. N. K.* egész gárdája, kiflicamított testrészl embereivel és agyonimpresziózott csodabogaraival egyetemben. Ami azonban nem jelenti azt, hogy a művészi ideált Neógrády Antalban véljük megtalálni.

A kiállítás egyébként jól indult. Még a megnyitás előtt elkelt négy kép: Andrányi Károly vette meg őket.

—zab.

* **Komlóssy Emma a Varázskeringőben.** Strausz híres operettjének szerencséje van Aradon. Francit a primás kisasszonyt két olyan primadonna játszotta, mint *Kállay* Jolán és *Komlóssy* Emma, ami egymagában biztosítja a sikert. Nem tudom hányadszor ment ma este a Varázskeringő, de ha idegen fordult meg a színházban, az premiérnek tartotta volna a mai előadást. Z ufolásig telt nézőtér, kíváncsi várakozás, ezek voltak a külsőségek. Komlóssy Emma Francija volt pedig az ok, ami ezeket a feltűnő jelenségeket előidézte. Az érdeklődés jogosult volt. Komlóssytól olyan bájos, finom, ellenállhatatlanul kedves alakítást láttunk, ami föltétlenül hódít és kedves emlékében marad mindazoknak, akik ma este a színházban voltak. *Kállay* Jolán fényes alakításban kreálta ezt a szerepet, az ő eredeti tehetsége ragyogó külsőségekben, szenvedélyes megjátszásban nyilatkozott meg. Komlóssy másképp fogta fel a szerepét. Finom poentirozással, minden primadonna temperamentumtól tartózkodva, diszkrétan játszotta meg szerepét. Gyönyörűen énekelt és annyi tapsot kapott, hogy három előadásra is elég volna. Komlóssynak ez premiérje volt, mert nálunk játszotta először ezt a szerepet, a jövő héttől kezdve pedig huszonöt estén át játsza Budapesten a Király Színházban. Megjósolhatjuk, hogy a fővárosban ép olyan exceláló sikere lesz, mint volt nálunk, ahol egyik legszebb diadalát aratta legújabb alakításával. A vendégművész mellett *Wlassák* Vilma ünnepele a közönség pompás énekeért. Az előadás, leszámítva a kar álmisságát, szép és mulattató volt.

H. G.

* **Komlóssy Emma vasárnap fejeli be diadalmas vendégjátékát az aradi színpadon.** A *Gyimesi vadvirág* fő női szerepében bucsuzik a közönségtől.

* **Uj mozgófényképek.** Hátfőn mutatja be az Uránia új mozgófénykép műsorát. Páratlanul szép képekből áll ez a műsor. Csak a képek címeit kell elolvasni és már is a legnagyobb érdeklődést kelti fel a közönségben a bemutatásra kerülő program.

* **A Gretchen.** Az idei szezonnak nagy sikert aratott újdonságát, a *Gretchen*-t elevenítik föl hétfőn az aradi színpadon. Ez a pompás, szellemes iróniával teli német vígjáték rendkívül meleg fogadtatásra talált Aradon. A hétfői repriz a régi, jó szereposztással megy.

* **Párisi estély az Urániában.** A jövő héten különleges szórakozásban lesz része a közönségnek az Uránia színházban. Az Uránia színház igazgatósága a legújabb párisi pikáns mozgófényképekről nagyszerű műsort állított össze és külön felnőttek számára rendezendő előadásokon mutatja be a közönségnek. Az első párisi estélyt szerdán este fél 10 órakor tartják meg.

* **A császár katonái.** Az aradi színtársulat drámai személyzete lázas buzgalommal készül *Földes* Imrénének, a Magyar Színházban szenzációs sikert aratott, nagyhatású színműve bemutatására. A napokban tartják az utolsó próbát belőle s pénteken már premiérje lesz a császár katonáinak.

* **Népeledás az Uránia színházban.** Vasárnap délután utoljára kerül színre az Uránia színházban a gyönyörű mozgófénykép *Jésus* élete és halála. Hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegye az Uránia igazgatósága a szenzációs sikerű bibliai dráma megtekintését, néplőidás keretében tartja meg vasárnap az előadásokat. Ezekre az előadásokra egységes helyárak vannak, még pedig minden hely 40 fillér. Az előadások délután 2 órakor kezdődnek.

* **Érdekes hangverseny.** Március 22-én (vasárnap) d. u. 5 órakor tartja hangversenyét a „Fehér Kereszt” nagytermében *Justh Lajos* fiatal zongoraművész, *Thomán István* orsz. zeneakadémiai tanár kitűnő tanítványa, *Justh Gyula* képviselőházi elnök fia. A program oly hatalmas, minden egyes szám annyira művészi, hogy már ez biztosítja a sikert. *Thomán Istvánné* énekével emeli az estély fényét, kinek énekét maga a férj *Thomán István* kíséri zongorán. A hangversenyt ifj. *Klein Mór* könyvkereskedése rendezti.

* **Külföldi énekesnő Aradon.** *Sembery Fanny*, ez a kitűnő hírű külföldi operaeénekesnő, aki nemrég vendég szerepelt zajos sikerrel a temesvári színházban, kedden lép föl az aradi színpadon *Aida* operában, amelyben *Amneriset* énekli. Csütörtökön a *Troubadour* Azucenáját énekli el a kiváló művésznő.

Amiről nem beszélnek.

Aussterweil László dr. felolvasása.

Arad, március 7.

Ma este a munkások szabad iskolájában *Aussterweil* László dr. olvasott fel. Olyan témát választott, amelyről eddig bizonyos fokú álszeméremmel felnevelkedve, iszonyattal és borzadályal beszéltek utatogó hangon az emberek, ki és sárt társaságokban. A szekszuális élet komolyságát letagadták még azok is, akik ennek az életnek minden súlyos keresztje alatt szenvedve, önmagukat és családjukat tették ki a biztos pusztulásnak. *Aussterweil* doktorban az ember legyőzte az orvost. A nemléletről fogalommal sem bíró munkások elé állott s levette a hályogot a szemükről.

Elmondotta nekik, hogy ezek a betegségek, melyek a világ minden részén egyformán szedik áldozataikat, az egyén felvilágosítása után azonnal elvesztik legveszedelmesebb jellegüket: a szégyenteljes titokzatosságot. És ez az első lépés arra, hogy szembe szálljon velük az a sok millió ember, aki oly szívesen bevallaná, hogy iszonyuan szenved és nem meri megvallani, mert fél a környezetétől s nem meri megvallani, mert nem is tudja milyen rettenetes kór öli óránként, sőt percenként a testét.

Borzasztó nagyságu számsorok szólnak aztán arról, hogy ez a tudatlanság a középkori fekete halál méreteivel írja ki a dologra hivatott korban az emberiség legjavát azért, mert a nemlé betegségek jelentősége nem ment át a köztudatba s nincs kellő megvilágításba állítva.

Az ellen a szószeres értelmében testelő tudatlanság ellen az emberiség barátjai már felvették a harcot. A berlini *leprakonferencián* *Wolf* dr. vetette fel azt a hatalmas s minden becsületes ember lelket megragadó eszmét, hogy a nemlé betegségek ellen küzdeni kell.

Franciaországban, Belgiumban és Németországban keletkeztek olyan egyesületek, amelyek felfegyverkeztek arra, hogy harcba szálljanak a gyermekek, ifjunak, férfinek és nőnek egészségén titkosan rágódo bacillusokkal, amelyek, mint a tolvaj,

HIREK.

Tisza Istvánt megoperálták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 7.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István grófot ma délelőtt a fővárosban megoperálták. Tisza ugyanis még miniszterelnök korában súlyos szembajban szenvedett és orvosai akkor azt a diagnózist állapították meg, hogy Tisza egyik szemére szürke hályogot kapott, amely azonban még nem elég érett az operációra. Az a veszély fenyegetett, hogy a betegség Tisza másik szemére is áthárul, aminek az lett volna a következménye, hogy Tisza mindkét szemére megvakulhatott volna. A volt miniszterelnök állandó orvosi felügyelet alatt állott és ma végre Grósz Emil dr. egyetemi tanár két asszisztensével Tiszát Sándor-utcai palotájában megoperálta. A műtét kitűnően sikerült. Ugyanekkor megállapították, hogy a jobb szem teljesen ép és normális. Tiszának még néhány napig a szobát kell őriznie, ez alatt látogatókat sem fogadhat, néhány nap múlva azonban elhagyhatja szobáját.

Itt említjük meg, hogy egy akció van készülöben, amelyet Tisza barátai és tisztelői terveznek, hogy kifejezést adjanak szeretüknek és ragaszkodásuknak. A volt miniszterelnök számos híve aláírások útján gyűjtést rendezett, amelynek eredményét egy Beck Fülöp által készített plakett készítésére fordítják. A plakett Tisza Istvánt fogja ábrázolni és a művész már serényen dolgozik rajta. A meglepetésnek szánt ajándékot Tisza születésnapján, április huszonekettedikén fogják átnyújtani.

— A városi tisztviselők drágasági pótléka. Ma délelőtt az a hír terjedt el a városházán, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a februári közgyűlésnek a tisztviselők drágasági pótléka tárgyában hozott határozatát. Sőt a várakozás reményében még el nem fáradtaknak élénk fantáziája arról is tudott már, hogy a jóváhagyó leirat le is érkezett: a városhoz és a számvevőség tülstént hozzá is látott a számfejtéshez és kiutaláshoz. Délután aztán minden örömhír általra bizonyult. A miniszter még nem döntött s így annál kevésbé tudatta döntésének eredményét a várossal. Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma felkereste Károlyi Gyula g. öf. főispánt, aki tudvalevőleg pártfogásába vette a tisztviselők drágasági pótlékának ügyét s megkérdezte tőle, vajjon közbenjárása a belügyminiszteriumban eredményes volt-e? A főispán kijelentette, hogy ma még pozitív választ nem adhat. Ugyanigy nyilatkozott Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselője is munkatársunk előtt, de azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a miniszteri döntés néhány nap múlva leérkezik a városhoz.

— Az új véderőtörvény és a két éves katonai szolgálat. Bécsből jelentik: A hadsereg vezető köreiből kiszivárgott hírek szerint a hadvezetőség nemsokára nyilvánosságra hozza a kétéves katonai szolgálatra alapított új véderőtörvény tervezetét. A hadvezetőség még a kétéves katonai szolgálat életbe léptetése előtt néhány átmeneti intézkedést tervez. Ezek között legelső a tüzérség újjászervezése. A kétéves katonai szolgálat és az újjászervezés nagy ujoncjutalékokat tesz szükségessé. Így a közös hadseregbe 22,000, az osztrák honvédség részére 4500, a ma-

gyar honvédség részére 3000 ujoncot kérnek. Ily módon a közös hadseregben 125000, az osztrák honvédségben 15,050, a magyar honvédségben 15,500 ujoncot osztának be. A kétéves szolgálat behozatalával a felsőbb parancsnokságok és intézetek részére külön munkás-zászlóaljakat állítanak fel, amikor is a századokból egy embert sem vezényelnének el. A rövidebb kiképzési időre való tekintettel nagyobb altiszti létszám kell, különösen több továbbszolgáló altisztre van szükség, ez az ujtítás pedig sok pénzbe kerül. Ezenfelül több és jobban berendezett gyakorló és lövőterek kellenek, hosszabb ideig fognak tartani a fegyvergyakorlatok, ami szintén jelentékeny költségemelőt okoz.

— A király Budapesten. Budapesti tudósítónk jelenti: Udvari körökből vett értesítés szerint a király március végén néhány napra Budapestre jön. Április elején azonban már visszamegy Bécsbe; ha a delegáció májusban Budapesten ülészik, megint néhány napra Budapestre megy, ha azonban a delegáció csak ősszel tart ülést, a király nyáron nem látogat el Budapestre. Júniusban a király meglátogatja a prágai jubileumi kiállítást; a megnyitáson, május 15-ikén nem lesz ott, Ferenc Ferdinánd királyi herceg helyettesíti, mivel a Hradcsin királyi palotát csak nyáron bírják egyforma melegre fűteni s a király a múlt évben is ott hull meg. A prágai tartózkodás után a király Ischlbe, július közepén két napra pedig Királyhidára utazik a hadseregcéllövőverseny díjkiosztásához.

— A radikális párt nagygyűlése. Budapesti tudósítónk jelenti: Az országos radikális párt holnap a fővárosban nagygyűlést tart, amelyre több vidéki delegátus érkezett Budapestre. Ma este a radikálisok vacsorát rendeznek, amelyen megjelenik Kristóffy József is és hír szerint nagyobb beszédet fog mondani az általános választó jogról.

— Megcáfolt királyi ház. Lisszabonból jelentik: A lapokban elterjedt ama hírek, hogy házasságot terveznek Manuel portugál király és Viktoria porosz hercegnő között, amely kombinációt Vilmos császár küszöbön álló látogatásához fűztek, jelenleg nincs semmi alapja.

— Terjed a küteges tifusz. Budapesti tudósítónk jelenti: A küteges tifusz a főváros lakósaik közül napról-napra szedi menthetetlen áldozatait. A mai napon tizenegy megbetegedést jelentettek be a főorvosi hivatalban s ezek közül négy beteg az utcán esett össze. Tegnap a Rókus-kórházban egy megbetegedés történt. Ezzel kapcsolatban az a rémhír terjedt el, hogy a kórházat bezárják és a betegeket kiköltöztetik. A kórház igazgatósága azonban kijelentette, hogy a hír nem felel meg a valóságnak. A kórházat dezinficiálták s ezt az eljárást még a jövő héten is folytatni fogják.

— Kitüntetett hírlapíró. Lenkei Lajost, a Pécsi Napló szerkesztőjét a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki a király. Lenkei egyike a hírlapírói kar kitűnőségeinek, aki közéleti szereplésével nemcsak kartársai, hanem a társadalom széles rétegének tiszteletét vívta ki. Amerikai utjáról írt tanulmánya a tudományos körök egyhangú elismerését vívta ki, figyelmes lett rá Vilmos császár is, aki Lenkeihez intézett levélben elismeréssel nyilatkozott a műről. A kitüntetett szerkesztő alelnöke a vidéki hírlapírók országos szövetségének, bizottsági tagja Pécs város törvényhatóságának és a város kulturális életének vezetője.

észrevétlenül surrannak be, hogy sötét munkájukat elvégezzék. Hazánkban tavaly egyesültek a tudósok arra, hogy bátran és férfiakhoz illően kiálljanak, felvilágosítsanak, lépésről lépésre, majd az összes erkölcsi és társadalmi vonatkozásaiban egyszerre megragadva a nagy kérdést, kiáltásuk a vakságban tapogatózóknak: nem szégyelni, hanem gyógyítani kell a betegséget.

Nyíltan és félelem nélkül kell a bajjal szembeszállni. Erre szolgáljanak a felvilágosító előadások, amelyek azonban feltétlenül a szépérzék határai és keretein belül mozogjanak. A tanítás célja első sorban az, hogy miként óvakodjunk a betegség csúráitól. Józan és észszerű élet: ezek a dogmái ennek az egyszerű tudománynak, amelyet a ferde felfogás, ez álzemerem mind-éddig rejtve tartott azok előtt, akiket aztán, mint a bélpoklosokat került. Pedig ki kövelet el nagyobb bünt? Az, ki felebarátját nem tartja vissza attól, hogy az örvénybe bukják, vagy az, aki halvány sejtélemmel sem bírva az élet minden útján leselkedő veszedelemről vakon rohan a vesztébe és okozza másnak, roppant sokaknak — a vesztét!

Ezekről a dolgokról sujtás nélkül, a nép nyelvén és egyszerűen, hatásadászat híjjával szabad és kell beszélni. Mihelyt hazudunk és ünnepi arcot öltünk, akkor több kárt okozunk a „felvilágosítással”, mint a hallgatással.

Annyira általános a baj, hogy keresetlen eszközökkel, a legegyszerűbb módokkal lehet csak ellene küzdeni. Nagy dolgokról van szó, s ezek csak úgy lehetnek közkinccsá, ha teljes világitással, a meguk természetességükben mutatják meg az utat, amelyen elhaladhatunk mellette.

Ezekben a dolgokban igazán nincs helye a nagyképűsködésnek. Ugy járhatunk, mint egyik jeles magyar író a maga angoljával, aki eljött Magyarországra, hogy megismerjen bennünket a magunk mindennapi dolgos életünkben.

A magyar író mindenekelőtt a fővárost mutatta meg neki s abban a Tudományos Akadémiát.

Feltűnt az angolnak az Akadémia előtt álló Széchenyi szobor s menten meg is kérdezte, ki ábrázol?

— Ez a legnagyobb magyar, I. Széchenyi István gróf, aki ezt a tudományos társulatot alapította s az országért annyit dolgozott, mint tíz nemzedék együttvéve.

— Ez a gróf dolgozott?

— Igen, — szólott meglepődötten a magyar író, — el sem hiszi ön?

— Lehetetlen!

— Miért?

— Azért, mert ha dolgozott volna, akkor csak nem ábrázolnák önk ebben a sujtásos, ünneplés ruhában...

Mekkora igazság ebben az anekdotában! Pedig mindnyájan tudjuk, hogy azok az elveszett percek a legértékesebbek, melyek a sok ünnep között vesznek el, azok a lelket legjobban égető fájdalmak, melyeket némán türeünk, azok a legnagyobb igazságok, melyeket a legegyszerűbb szavakkal is ki tudunk mondani.

És azok a legaktuálisabb problémák, amelyekről — nem beszélnek.

Tr.

— **Arvizveszedelem Aradmegyében.** *Lippai* tudósítónk jelenti: A hirtelen beállott nagymérvű hóolvadás a hegyekben, melyhez a folytonos esések is hozzájárultak, a Maros vizét annyira megdagasztotta, hogy a Maros jobbpartján fekvő községeket, különösen *Solymost* és részben *Máriaradnát* is minden pillanatban árvizveszedelem fenyegeti. A marosmenti községek lakosai éber figyelemmel kísérik a víz emelkedését és a hatóság veszély esetére minden óvintézkedéseket megtett.

— **Wagner Cosima haldoklik.** *Köburgből* jelentik: A ligurjai partokon tartózkodó *Wagner Cosima* asszony állapota a legkomolyabb aggodalomra ad okot. *Wagner Szigfried* mai táviratában anyja állapotát nagyon súlyosnak mondja és minden percben várja a katasztrófa bekövetkezését.

— **Makó a londoni kiállításon.** *Makói* tudósítónk jelenti: A londoni Earl courtban rendezendő kiállításon Magyarország is méltóan lesz képviselve. E kiállítás keretében a földművelésügyi és közoktatásügyi kormány gondoskodott arról, hogy a makói gazdasági iskola is bemutatassék a külföldnek. Az iskola, mely ma a legelső közé tartozik az országban, a londoni kiállításon bemutatandó anyagát teljesen feldolgozva, az elküldés előtt bemutatta a makói közönségnek és a hatóságnak. A kiállításon bemutatják Makó zöldség- és hagymakertészetét, valamint ennek exportját is.

— **Nagy tüntetés a Nemzeti Színházban.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: A Nemzeti Színházban még nem volt olyan viharos premier előadás, mint a mai, amikor *Fényes Samu*: Az ártatlanok című darabja került bemutatásra. Már napokkal ezelőtt híre járt, hogy a szabad eszméket pengető színmű ellen klerikális körökben tüntetésre készülnek. A mai estére aszínház zsufolásig megtelt, de nem a Nemzeti Színház szokásos, előkelő premier közönségével. Igen nagy számban jelentek meg a szerző barátai és hívei, de ellenségei is. A nézőtér az egész előadás alatt nagy izgatottság uralkodott, a vihar azonban főleg az első felvonásban tört ki, amikor a karzaton lármás tüntetés, verekedés, pofozkodás zaja hallatszott. A földszint közönsége nem vegyült a tüntetők közé. A viharos jelenetek még nagyobb erővel törték ki a második felvonásban, amikor a karzat tüntetése miatt a szereplők percekig nem tudtak szóhoz jutni. A rendőrség öt csizmadiá legényt letartóztatott, akik mindannyian a katolikus legényegylet tagjai. A tüntetők között nagyszámban voltak a Szent-Imre kör tagjai is.

— **Bevonják a jubileumi egykoronásokat** *Bécsből* jelentik: Nehány nap óta híre járt, hogy azokat az egykoronásokat, amelyeket a császár hatvanéves uralkodási jubileumának emlékére, január elsején forgalomba hoztak, legközelebb be fogják vonni. A rendezőknek az az érdekes oka van, hogy az érmeiken hibát fedeztek fel. Valami tévedés folytán ugyanis elfelejtették az uralkodó homlokáról az obligát babérokoszorút. Ezért most az egész készletet kivonják a forgalomból.

— **Megbotozott gavallér.** *Budapestről* jelenti tudósítónk: Kinos botrány színhelye volt ma délelőtt a budapesti IV. kerületi járásbíróház folyosója, hol egy elvesztett per miatt *Klein Jenő* fővárosi fuvaros rátámadt perbell ellenfelére s alaposan megverte. A járásbíróházon ma tárgyalták Kleinnek nyolcszáz koronás keresetét, melyet a főváros egyik leghíresebb ga-

vallérja, *Jellinek Aurél* ellen támasztott. Klein előadta keresetében, hogy a fiatal *Jellinek* négy hónapon át használta egyik fiakerét állandóan s többszöri felszólítás dacára sem fizetett. A tárgyaláson megjelent alperes nem tagadta meg a fuvaros követelésének jogosságát, de arra hivatkozott, hogy ő kiskorú s így rajta a követelés be nem hajtható. A bíróság Kleint követelésével el is utasította. Mikor elhagyták a felek a tárgyalótermet, Klein a folyosón rátámadt *Jellinek*re s sürü egymásutánban több ütést mért rá botjával, kezével ütötte, verte és rugdosta. *Jellinek* védekezett s szintén mért ütéseket Kleinre. Az óriási lármára a hivataloszolók összefutottak s nagy nehezen tudták csak a verekedőket szétválasztani. A kinos ügynek folytatása lesz, mert *Jellinek* fejjelontást tett támadója ellen.

— **Késmárk város birtokai idegen kézen.** *Késmárkról* jelenti tudósítónk: *Zamojszky* Szaniszló gróf Lengyelországi főúr ajánlatot tett már hónapokkal ezelőtt *Késmárk* város tanácsának, amelybe két millió koronát ígér a *Késmárk* tulajdonát képező ugynevezett *Tátra* birtokért, mely az ország határától a *Tátra*-hegység *Késmárk* csücskéig terjed. A gróf vadászterületnek akarja használni a birtokot. Megígérte, hogy megveszi a tátraházai üdülőhelyet is s ezért egy negyedmillió koronát lendő hajlandó adni. A város az ajánlat megőselekor nem reflektált rá. Most azonban tekintettel a város pénzügyi helyzetére, a polgármester tudára adta *Zamojszky* grófnak, hogy a város közönséggel veszi az ajánlatot s hajlandó az eladást perfektuálni. A birtokra *Hohenlohe* herceg is tett ajánlatot, melyet szintén elutasított a város, mert nem akarta, hogy idegen hános kezébe kerüljön az ország egyik legszebb része. A gróf megígérte azt is, hogy a turista utakat a szabad közlekedés számára fentarja.

— **Tanítók megjutalmazása.** Az aradi Kölcsey-egyesület elhatározta, hogy a *Tréfort* Ágoston emlékezetéért létesített alap kamataiból ebben az évben két olyan aradmegyei tanítót jutalmaz meg 200–200 koronával, akik teljes hatosztályú osztályú népiskolában az új népközlői tanítástervben megszabott követelményeknek legjobban felelnek meg. Elsősorúg azoknak a tanítóknak van, akik nem magvarajku községben működnek. A pályázó tanítók május 1-ig adhatják be kérvényüket a Kölcsey-egyesület elnökének. A választmány által kijelölendő iskolákban három szakértőből álló bizottság fogja május hónapban megvizsgálni az eredményt.

— **Eljegyzés.** *Schwarz* Adolf lippai kézmű-áru kereskedő eljegyezte *König* Manó egresi kereskedő és földbirtokos bájos leányát, *Juliskát*. 1206

— **Selyemtolvaj leányok.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: Az utóbbi időben több divatárúkereskedő fejelentést tett a rendőrségen, hogy üzletükből rendszeresen lopják a selyemárut. Végszámra tárnak el a drága selymek, értékes selyemkendők és csipkék. Legtöbb holmit, több ezer koronát érőt, a *Fischer* Simon és társa, továbbá a *Szendsi* és *Bárczai* cégektől loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást, de a tolvajt nem tudta tetten érni. Erre *Keresztessy* Gyula rendőrfogalmazó, aki a vizsgálatot vezette, elrendelte, hogy a detektívek a zálogházakat figyeljék meg. Tegnap délelőtt a detektíveknek föltűnt, hogy két elegánsan öltözött leány egy vég selymet zálogosít el a *József-körut* 2. számú zálogházban. A leányokban bolti tolvajnöket ismertek föl, akiknek már többször volt dolguk a rendőrséggel. A leányokat igazolásra szólították föl. A meglepett leányok azt mondták, hogy *Füredi* Jolán és *Füredi* Teréz a nevük és színésznők. A detektívek elmentek a leányoknak a Népszínház utca 53. szám alatti lakásukra, ahol tomördek

selymet és több zálogcédulát találtak. Erre a főkapitányságra vitték őket. Itt megállapították, hogy a két nő testvér, az egyik *Vucs* Etzsi öt-ször büntetett, *Budapestről* kiltított himzsnő, aki legutóbb *Neudorfban* 2 és fél évi fegyházatot ült. Mezőhegyesen született s most 24 éves. A másik *Vucs* Róza moóri születésű 18 éves porcellán színező.

— **Hamis bukással vádolt nagykereskedő.** *Veszprémből* jelentik: *Rosenberg* Adolf fiát, ötven év óta fenálló bórnagykereskedő cég csődbe jutott. A cég főnökét, *Rosenberg* Simon tekintélyes kereskedőt a rendőrség letartóztatta, mert bűnös manipulációkkal vádolták.

— **Közgyűlés.** Az aradi rabsegélyző egyesület, *Fabian* Lajos kir. törvényszéki elnök elnöklésével, holnap, vasárnap délelőtt az esküdtseki tárgyaló teremben közgyűlést tart.

— **Földrengés Kecskeméten.** *Kecskemétről* táviratozzák: Ma reggel 5 óra 20 perckor északnyugati irányban erős földrengés volt morajjal, mely mintegy 10 másodpercig tartott. Utána egy gyöngye lökés volt érezhető moraj kíséretében.

— **A nagylak-pécskai új vasút.** *Makóról* jelentik: A nagylak-pécskai vasút építéséhez az összes előkészületeket megtették és így az építés már legközelebb kezdetet vesz. Az új vasút *Nagylak* állomásról kiágazva, *Sajtény* és *Szemlak* községek érintésével bejut a pécskai állomásba. Az új vasút hossza 27 kilométer.

— **A híres Salvator-sör** holnap, vasárnap és a következő napokon, de csak rövid ideig, kapható a *Központi szállodában* és kávéházban. Ugy hordó, mint pataksör rendelkezésére áll a közönségnek.

— **A gyermekek életéért való küzdelemben** a különösen nyáron fellépő gyomor- és bélbajok a legnagyobb ellenségek közé tartoznak. A legnagyobb védelmet nyújtja az ellen a „*Kufeké*” gyermeklisztel való egyszerű táplálás, mely beleviszi a szervezetbe az ennek kifejlődéséhez szükséges tápláló anyagokat s annak ezáltal nagyobb ellenállási képességet kölcsönöz a betegségek ellen. A „*Kufeké*”-lisztben foglalt ásványi és tojásfehérnye anyagok a legkedvezőbbben mozdítják elő a csont- és izomképződést.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 80 kr. *Vojtek* és *Weiszal*. 191

Mi az

A legjobban bevált, a bel-és külföld legelső tekintélyeitől és sok ezer orvosától ajánlott tápszer egészséges és bélbajban szenvedő gyermekek és felnőttek részére: nagy tápértékű, elősegíti az izom- és csontképződést, szabályozza az emésztést és a használatban olcsó. „A csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az eláruló helyeken, vagy R. Kufeké, Wien I.

Uj könyvek.

Adófizetők tanácsadója címen második javított és bővített kiadásban jelent meg *Honffy* Lajos székesfővárosi tisztviselő könyvecskéje. A könyv minden rendű és rangú adózó polgárnak könnyed, népszerű stílusban alapos, kimerítő felvilágosítással szolgál az adóügyek labirintusában. És tekintettel a könyv közhasznosságára, a székesfőváros tanácsa megengedte annak a kerületi előjáróságok pénztárában és az adószemviteli osztályokban leendő árusítását. Kapható szerzőnél (VIII, Üllői-ut 68.), valamint minden könyvkereskedésben. ára 1 korona.

A napfény gyógyíthatása és napfürdő című füzet, *Bucseyi* Gyula dr. munkája, a természetes gyógyító eljárások között a napfürdő hatásával foglalkozik. Már a régi rómaiak és görögök is tudták a napfény gyógyító erejéről, melyet azonban a későbbi utókor elhagyott. Csak most pár év óta foglalkoznak ismét az orvosok és természettudósok ezzel. Az élénken megírt könyvecské kapható a szerzőnél, *Krisztina-körut* 69.; ára 1 korona 60 fillér.

Előfizetési felhívás. Sz. Szigethy Vilmos, akinek nevével gyakorta találkozunk fővárosi lapok hasábjain, a kora tavasszal novellás könyvet ad ki „A vármegyéből” címmel. A vármegyei életnek jobbra derűs epizódjait elmesélő kötet, amely előkelő kiállításban 15 ivnyi terjedelemben jelenik meg, 3 korona előfizetési árban megrendelhető a szerzőnél Szegeden.

Népiratkák. Rossz irodalom s erkölcstelen új-ságekkel ellenében egyetlen fegyver a becsületes könyv és nemes eszméket szolgáló sajtó. Amint kivándorlásra tudja csábítani, nemzetfogyasztó egy-germekrendszerre vagy erkölcstelen életre tudja kaptatni a falvak egyszerű gyermekeit a sok rossz könyv, épen úgy ki is gyógyíthatják őket mindezen szellemi bajokból ugyanezen eszközök, csak tudjanak velük bánni, akik az orvoslásra vállalkoznak. Épen a kivándorlás nyomorúságait, a sok gyerek sok hazánát s a városba csalt és rossz ura tért falusi leányok szomeru sorsát rajzolja élénk színekkel a Szent-István-Társulat mostanában megjelent három népiratkája A kivándorlóakra Amerika bányáiban és gyáraiban váró rettenetes sorsot drámai erővel ismerteti Kacziány Gézának — kinél kevés magyar ember ismeri jobban Amerikát — Magyar rabszolgák Amerikában című füzeté. A kivándorlási ügy-nökök ravasz fordulataitól kezdve egészen az amerikai bányák és gyárak embertelen hőhőmunkájáig elmond e füzetek mindent. Tévedt leány se kerül a nagyvárosok utcáira azokból a falvakból, ahol elol vassák Szép Rozál romlása füzetkét s csuffa teszi a gyermekáldás ellen hangoztatni szokott kifogásokat a Sok gyermek — sok áldás című füzetecské. A két elsőnek 20—20, a harmadiknak 16 fillér az ára. A megrendeléseket a Szent István-Társulat könyvke-reskedésébe (IV., Kecskeméti-utca 2.) vagy könyvkiadóhivatalába (VIII., Szentkirályi utca 28.) kell intézni s tömeges megrendelés esetén mindkét hely jelentékeny árengedményt ad a füzetek megren-delőinek. B. S.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1908. évi március hó 11-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügy-daraboknak.

23. Temesvármegye közönségének megke-resése Hertelendy Ferenc főispán beiktatási ün-nepélyén való részvétel tárgyában. 24. Az Arad-vidéki tanítóegyesület kérelme a népiskolai rajzokból kiállítás rendezése és annak költsé-geihez való hozzájárulás tárgyában. 25. A ta-nács előterjesztése Kasulkov Wladimir dzsiu-dzicu mester ajánlata tárgyában, a rendőrle-génységnek az önvédelmi módszerbe való be-oktatása és begyakorlása tárgyában. 26. Sinkó Anna özv. Wetter Józsefné kérvénye, szülész-női oklevelének kihirdetése iránt. 27. Nyári Andrásné kérvénye szülésznői oklevelének ki-hirdetése iránt. 28. Nagy Imréné kérvénye szü-lésznői oklevelének kihirdetése iránt. 29. A m. kir. pénzügyigazgatóságnak átíratva a sóhi-vatalnak a pénzügyi palota telkén leendő fel-építhetése iránt. 30. A vallás- és közoktatás-ügyi miniszteriumnak leírata a 6 elemi iskola terveinek jóváhagyása s ezzel kapcsolatban a tanácsnak jelentése az árlejtés kiírása tárgya-ban. 31. A templomépítési egyesület elnökségé-nek kérelme, a Ferenc-ternek templomépítés céljára leendő átengedése iránt. 32. A tiszti ügyészség betérjeszté a Hoffmann Antallal fe-hérnemű szállítás-, az aradi tejcsarnokkal tej-szállítás-, Ternay Ernővel kenyérszállítás, Ma-tuscheck J. és Flával kötélárúk szállítása-, Steinitzer N.-nel festékárúk szállítása iránt meg-kötött szerződések jóváhagyása tárgyában. 33. U. az betérjeszté a Mihályi Gyulával a kioszk bér-

lete iránti szerződést jóváhagyás végett. 34. U. az betérjeszté a Grósz Mórral az ó-teme-tőbeli 6—150/1100 hold területnek bérletére szerződését jóváhagyás végett. 35. Az építé-szeti és szépművészeti bizottságnak javaslata az autobuszokon gyakorlandó hirdetés jogának, valamint a színházi reklam-függönynek bérbe-adása iránt. 36. Kovács Vince törvényhatósági bizottsági tag indítványa az Aradon építeni tervezett kultur-palota költségéhez államsegély utalványozása iránt. 37. Az üresedésben levő irodai segéd-tisztai állásnak választás utján való betöltése. — 38. A polgármester előterjesztése a külváros utcáira ültetett fák egyrészének kivágatása iránt. 40. A polgári lövészegylet-nek kérelme a városligeti lövöldének lebontása iránt. 41. A pénzügyi bizottság jelentése a tüzerlaktanya építésével kapcsolatos költségek fedezésére felveendő kölcsön tárgyában. 42. A belügyminiszter intézkvénye az 1906. évi gyámpénztári zárószámadás jóváhagyása tár-gyában.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A csernoval véres zendülés. *Rózsahegy*ről jelentik: A csernoval vérengzés ügyének mai délutáni tárgyalásán befejezték a tanúkihallga-tásokat. A bizonyítási eljárás ezzel véget ért. Hétfőn a perbeszédre kerül a sor, ítélet va-lószínűleg keddre várható.

§ Az uzsorások nesztora. Elvitázhatlanul *Gewürz Lázár* „magánzó” jelenleg a legéleme-dettebb kora uzsorása a fővárosnak. A jámbor arcu, galamböszhaju 87 éves aggastyánról senki sem hinné, hogy gyanus pénzkölcsön ügyletei révén folyton hadiában áll az ügyészséggel. De ezen csatározásokból mindig *Gewürz Lázár* ke-rült ki győztesen, mert eddig még mindig fel-mentették s *soha elítélve uzsoráért még nem volt.* Most újból vádoltként szerepelt uzsora vétségével terhelve. A panaszt el-lene egy budapesti királyi közjegyző tette, aki pénzzavarában 4000 korona kölcsönt vett *Gewürz*-tól. *Gewürz* a két darab 2000 kor. váltót 1200—1200 koronával számította le, s minden 3 havi prolongálásnál *Gasznernek* 200—200 kor. kamatot kellett fizetni. A *Ba-lonyi* táblai bíró előtti főtárgyaláson az öreg *Gewürz*nek megint „szerencséje” volt. *Gaszner* ugyanis kijelentette, hogy utólag rájött, hogy *Gewürz* a jogtalanul visszatartottnak vélt ösz-szegeket egy nála levő régebbi tartozása ki-egyenlítésére fordította. *Székely* dr. kir. ügyész erre vádat ejtett s a bíróság megszüntette *Ge-würz* ellen a további eljárást.

IDEGENEK ARADON.

— Március 7. —

Központi-szálloda. Kompoly István utazó Ko-lozsvár. — Ormai Kálmán Kolozsvár. — Márkus Mihály utazó Budapest. — Krivker Pál Budapest. — Minya József üzletvezető Szeged. — Molnár Mi-hály szabó Debrecen. — Heidurka Adolf utazó Zom-bor. — Kovács Béla utazó Budapest.

Fehér Kereszt-sz. Iroda. Tschern János utazó Trieszt. — Lorbort Károly utazó Bécs. — Schön-berg Ferdinánd utazó Bécs. — Agnitter Jozsef utazó Bécs. — Friedman Sándor utazó Bécs. — Bloch Zeigmond utazó Budapest. — Erneker Manó utazó Budapest. — László Ernő utazó Budapest. — Török Armand főmérnök Budapest. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Pollák Imre utazó Budapest. — Vertán Péter miniszteri titkár Budapest. — Bars Emil igazgató Déva. — Holländer Gyula utazó Bu-

dapest. — Horváth Kamilo dr. ügyvéd Déva. — Weisz Henrik utazó Bécs. — Weiszburg Emil utazó Budapest. — Podor Géza utazó Budapest. — Boros Márton utazó Debrecen. — Herler János utazó Te-mesvár. — Csonka Marcell utazó Budapest. — Vass-szálloda. Kuzsó Pável dr. Belényes. — Weisz Norbert utazó Budapest. — Hausnek Ignác utazó Budapest. — Steidler Károly komikus és leánya Bécs.

A legjobb kutya eledel
volt és lesz a

Fattinger-féle kutya eledel,
amely az ilyen eledelnek között a legjobban van összeállítva és legtöbb tápértőt tartalmaz. 50 kg. 23 kor., 5 kg. postacsomag hármasra 3-20 kor.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit
kiseb kutyáknak 50 kg. 28 kor., 5 kg. postacsomag hármasra 3-20 kor.
Prospektusokat ingyen küld:

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

Több mint 250 első díjat nyert.

5913

Fattinger-féle etető-szerek állatorvosi ellenőrzés mellett készülnek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 7.

Itt a tavasz. A nap sugarai már érezhe-tően melegek s az emberről a télkabátot lekényszerítik. Rossz nyelvek mondják, hogy némely búrziánér bundája ilyenkor a záloghába vándorol, hogy legyen miből a tőzsdél külön-bözöketek (vesztéseket) fizetni.

Az időjárás mindinkább melegebb lesz, míg az a la hausse spekuláló jobban és jobban fásik, mivel az idő a vetésekre felelté üdvös, az árak hanyatlanak, ez pedig reá nézve baj; a gazda pedig örvend és hálát ad a gondvise-lőnek, hogy ez időszertint kielégítő kilátással tekinthet a jövő elé.

A gabonaüzlet a mezőgazdasági állapot kellő mérlegelése mellett lanyha irányt követ. Az árfolyamok megszűrdulása nem a vetések felett esetleg később elhangzó panaszok hatá-sára, hanem más — a forgalom megélénkü-lését célzó — impulzus folytán volna kívánatos.

Budapesti áru- és értéktőzede.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 7.

Kevés forgalom. 10 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	11.77—11.78	11.82—11.83
Buza októberre	9.75—9.76	9.80—9.81
Zab áprilisra	7.72—7.73	7.82—7.83
Rozs áprilisra	10.18—10.19	10.62—10.63
Tengeri májusra	6.60—6.61	6.62—6.63

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	644.50
Magyar hitelrészvény	774.50

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női costum kelmék nagy választékban

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki. A

SCOTT-féle Emulsió

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza a gyermek emésztését, csillapítja az ideget, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakai alvást biztosít. 3801

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük ügyelme venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszertárakban.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1908. évi március hó 8-án:

Bérlétszűnet. Bérlétszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárral:

Aranylakodalom.

Látványos színmű enekkel és táncszal, 7 képben. Irták: Beöthy László és Rakosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Koltai Jenő	Keszler Ede.	Jurátus	Horti Sándor.
Katalin, neje	Kápolnai J.	Mihulák Janó	Faludi K.
Béla, fiuk	Ujj Kálmán.	Krausz Soma	Leővei Leo.
Ilonka	Zalai Margit.	Kossuth Lajos	Hunyadi J.
Nyaradi	Szathmári A.	Bem. tábornok	Révész H.
Howard Jancsi	Várnai Jenő.	Bodó	Delli Lajos.
Emerenczia	Benkőné P.	Prodán	Kulcsár L.
Nyári Pál	Ladiszlai J.	Alexandrovits	Várnai Jenő.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendes helyárral:

A) bérlék. A) bérlék.

A gyimesi vadvirág.

100 arany pályadíjat nyert eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Géczy István.

SZEMÉLYEK:

Balánka János	Ladiszlai J.	Rab-Prezmer	Várnai Jenő.
Orszé, neje	Lászy Etel.	Magdolna	Komlóssy E.
Imre, fiuk	Keszler Ede.	Plebános	Kulcsár L.
Mária, leánya	Zalai Margit.	Törpe Csura	Szathmári A.
Fábián Julia	Szilágyi B.	Csuráné	Benkőné P.
Gyurka, fia	Hunyadi J.	Marci, fiuk	Faludi K.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 8-án, vasárnap:

Jésus élete és halála.

Biblikus dráma 3 szakaszban.

Előadások délután 2 órától kezdve minden órában.

Teljesen új műsor. Válogatott újdonságok.

Műsor 1908. március hó 9-én, hétfőn:

1. Gyors rajzoló. Komikus. — 2. Római képek. Természet után. — 3. Mikroszkop. Tanulságos. — 4. Dráma a Riviérán. Eredeti felvétel. — 5. Az indián boszúja. Dráma. — 6. Hadihajók a tengeren. Látványosság. — 7. Japánban. Természet után.

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Csukrámda.

Szerdán este fél 10 órakor:

Nagy párisi estély.

Csak felnőtteknek.

KYILTER.

Kiadó uri lakás.

Révay-utca 13/a. számú házban uri lakás 8 szoba, istálló, szin, viz, villanybevezetés, megfelelő melékhelyiségek

f. é. május 1-től bérbeadó.

Megtekinthető ugyanott. Felvilágosítást ad:

Dr. Mülek Lajos kir. közjegyző,
(Salacz-utca 2. sz.) 1190

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. február hó 7.

Keresünk:

Aradra: vaskereskedésbe 2 tanoncot.
Vidékre: 2 irodai gyarnokot, 5 fűszer, 3 vegyes, 4 rőfös és rövid, 6 divat és rövid, 2 norinbergi és rövid, 5 rőfös és vegyes és borszakmabeli magyar, román és részben német, szerb és tót nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

1 irodai gyakornokot, 2 pénztárosnőt, 1 raktárost, 15 fűszer és csemege, 2 vas és szerzőszám, 6 vas és fűszer, 4 fűszer és rövid, 2 kézmű és divat, 4 rőfös, fűszer és vegyes, 2 fűszer és festék, 12 divatszakkamabeli segédet és női vagy férfi divatru üzletbe tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, titkár.
Keppich Zsigmond, igazgató.

Aradon, 1908. évi március hó 22-én

vasárnap délután 3 órakor

a „Fehér Kereszt“ nagytermében tartandó

THOMÁN ISTVÁNNÉ

híres dalénekesnő

Justh Lajos

zongora-művész és

Thomán István

ország. zeneakadémiai tanár, énekes közreműködésével rendezendő

HANGVERSENYENEK

MŰSORA:

1908

1. Beethoven: 32 Variáció. JUSTH LAJOS.
2. a) Gluck: Aria. THOMÁN ISTVÁNNÉ.
b) Brahms: An ein Veilchen.
c) Brahms: Der Schmied.
d) Schubert: Der Jüngling an der Quelle
3. a) Grieg: Nocturne. JUSTH LAJOS.
b) Grieg: Papillon.
c) Maszkovsky: Valse H-dur.
4. a) Massenet: Ouvre les yeux bleues. THOMÁN ISTVÁNNÉ.
b) Weckerlin: Mignonette.
c) Bartók: Két tót népdal.
d) Kálmán I.: Tűzet rak a német tábor.
5. a) Gróf Pejacevich Dóra: Berceuse. JUSTH LAJOS.
b) Liszt: Khapsodie 5. sz.

Az énekszámok kíséretét Thomán István zongoratanár m látja el.

Helyárrak: 6, 5, 4 és 3 koron.

Jegyek előre válthatók ifj. KLEIN MÓR könyvtárakban és este a pénztárnál.

A kölcsönkönyvtár új pótjegyzékei,

melyek az elmúlt év összes újdonságait tartalmazzák,

megjelentek

és

ingyen

kaphatók!

A következő

újdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Ries: Az első légyott, Dr. Forel: A nemi kérdés, Gutius: Mákvirágok, Csenedlet, Jeles firmák, Keresztkérdések, A nevető vádlottak, A törvény nevében, Budapesti típusok, Orczy E.: A vörös Pimpernel, Mándoky: Egy darab élet Budapestről, Strindberg: Házassági történetek, Loti P.: Az ébredők, Forel dr.: A nemi élet erkölcsstana, Davis: Gretchen, Notari: Az „amolyan“ nők, Gömöri: Az élet halottja, Wedekind: Tavasz ébredése, Gavault: Josette k. a., Balsac: A házasság élettana, Radó: Nősülő férfiak.

Németben: Lesueur D.: Die Macht der Vergangenheit, Croker: Ein verlorener Posten, Hire Jean: Königsdirne, Corrad P.: Amors Mädchenschule, Dolorosa: Tagebuch einer Erzieherin, Rittland K.: Frau Irmengards Enttäuschungen, West L.: Homosexuelle Probleme, Quirt Jean: Pariser Ausstellungserinnerungen, Wasner: Der rote Faden, Hermann Georg: Jettchen Gebert, Wiggin: Douglas Kathe: Rebekka v. Sonnenbachhof, Salburg E.: Wilhelm Friedhof, Kipling R.: Das Licht erlosch, Gra-bein P.: Du mein Jena, Madelaine M.: Die indische Felsentaube, Lawson Th.: Freitag der 13 te, Heine Anselma: Der Wegweiser, továbbá francia és angol újdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

újdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy füzetenkint 14 fill.

Kálmán J.: Tatárjárás, Stern: Addio, Kálmán Imre: dalai Kratochwil: Zi de Serbatoro, Hetényi: Debreceni nagy erdőben, Stern: Carno-val de Bucarest, Marthon G.: Megösmérem a falusi menyecske és egyéb dalok, Eltető: Oda kint a falu végén, Jónás Gy.: A mióta meglátalak, Weiner: Báró Protzné, D' Albon: Pleuraison, Lehár: Der Mann mit den 3 Frauen, Grosz A.: Walkover Móni.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótjegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papírkereskedés Aradon.

Telefon 383. sz.

VÁROSI ES MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéháza motorállomás tö-
szomszédságában,
a Wanitsek-féle
házban.Fővárosi és összes
aradi lapok.Naponta kitűnő tejes kávé.
Kitűnő likőrökben nagy vá-
laszték.

Hűvös és meleg büffé. — Reggelig nyitva.

Ma Erdélyi Tóni és fla-
zenekara játszik.

A t. közönség szives támogatását kéri

tisztelettel

Lukács Fülöp László

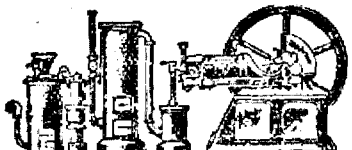
kávész.

10

Bella S. ella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemennél,
Aradon.Mindennemű fogfájást 5 perc
alatt szüntetik az
indiai fogcseppek.
Egy üveg 70 fillér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Legbiztosabb és leptökéletesebb üzemű!
Elsőrendű gyártmány! 5001

SZIVÓGÁZ-MOTOROK.

Antroait, koksz, val- mint faszén-tüzelésre eggyaránt alkalmas!	Legolcsóbb és legszabályozhatóbb üzem!
Legmesszebbmenő !! SZAVATOSSÁG!!	Üzemköltség körü- belül 1-2 fillér óra költségreként. <+>

Állandóan raktáron: Nyersolaj és ben-
zin motorok, lokomobílok és
cséplőszerelvények.

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK!

DÉNES B. motor-
specialista **BUDAPEST.**

Iroda és raktár: V., Lipót-körút 15.
Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipósees Eger.

5925 VIII

Feltűnő újdonság!

DÉLICEMinden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé más nem szívhat.

311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Panaszosan (Flebile).
mf

Meg-túl-tot-ták a szí-ve-m-nek, hogy té-ge-det sze-res-sen.

Hangjegy
szedést és nyomást bármely kivitelben elvállal a
legolcsóbb árak mellett

az aradi „Pospóki nyomda”
Batthyányi-u. 2 sz.

Városi és megyei telefon 266 sz.

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellá-
zását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

visszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

BENZINMOTOROKkőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobílok, útmozdonyok, gőzcséplő-
gépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök stb. stb.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

5004

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST V. VÁCI-KÖRUT 32.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wesseiényi-utca 1. szám alá áthelyeztük,**

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Építetvasalások, takaréktűzhelyek és sűrűkerítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógytárakban és gyógyáru üzletekben.

Főelárúsító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula új étében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

**épület- és bútorasztalos
műhelyemet**

Karolina utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel 55

Mádai Gyula,

épület és bútorasztalos.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagyrebecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket készítek,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

POROSZ KÖSZÉN
MAGYAR

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN E D E-nél

Wesseiényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46. 451 Telefon 46.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpá képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.“

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes látású lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozenyay-féle fejfájás elleni tablettá.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban 301

Arad, Szabadság-tér.

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitűnő hatású szer a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszer különösen hizláló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedül főraktár: 241

HAJOS ÁRPAD gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidaru és fehérnemű üzlete

„Kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám (Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, koztyúk, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyszerítők, paplanok, esőernyők, stb. 515

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férfi ruhához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi fekete szalonruhához 20. — K. ért. szintű felöltőszövetet, tricotálódást, selyemkangart stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert tisztogató gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

582

MEGYEI TELEPHON 292

Scherhag Testvérek

virágcsarnok

ARAD, Andrassy-tér 18. szám.

Értesítjük a n. közönséget, hogy a

Scherhag J. és Kellier Gy.

virágüzletek

Scherhag Testvérek

czég alatt folytatódnak, miért is kérjük a b. megrendeléseknél Scherhag J. utóda czéggel nem összetéveszteni, mivel az meg lett szüntetve és az így címzett megrendelések a szokotti gyors és pontos kivitelben nem eszközölhetők.

Tisztelettel

1065 Scherhag Testvérek.

TELEPHON 476. SZÁM.

Műhely áthelyezés!

Kenderesy és Paladics

épület- és bútor-asztalosok

Arad, Deák Ferenc-utca 33. sz.

(Heim-ház.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, miszerint

üzletünket

a jelen kor igényeinek megfelelően berendeztük.

Elvállalunk épület, bútor, portál, iroda és bolti berendezéseket a legdiszesebb és a leggyorsabb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

942 Kenderesy és Paladics.

Oh jaj! Kőhögés, rekedtség és elnyákosodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Debosa 1 korona és 2 korona.
Próbadohoz 50 fillér.
Fő- és azétküldés raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váol-körút 17.

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

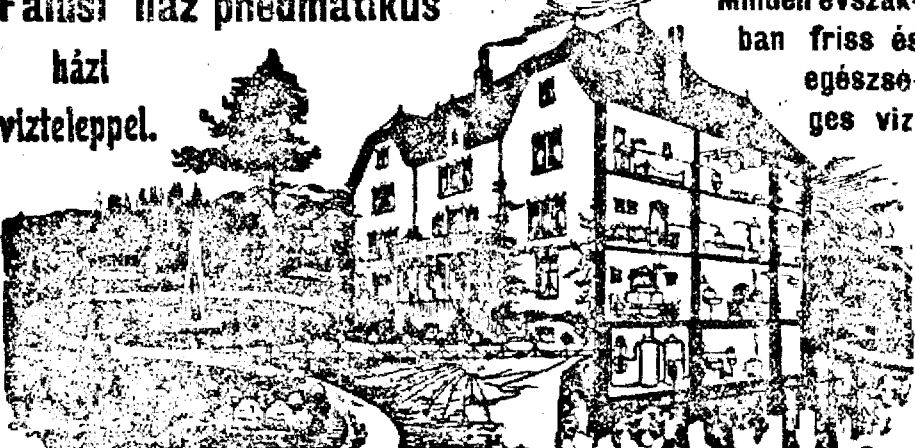
Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hujós Arpad, Krosz Géza, U. Kosuth Pál, King Lajos, Kozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek és Weisz drogeriáknál.

Gyórokon: Mésznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
D-Pécskán: Roksán János gyógyszerárakban.
Simonskán: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikszón: Fűrey Ede örök. gyógyszerárakban.

5681

Falusi ház pneumatikus házi vízteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel
(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.
Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.
Felvételek a helyszínen.

Hopp Károly 481
műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére
Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Sok millió előkelő urhölgy használja
a világhírű
Földes-főle
Margit-Cremel,

mely ártalmatlan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-főle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és eiragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárakban.

Kötött fás

szőlőoltványok

szép gyökézzel szőlő pótlásra különösen alkalmas.
ugyszintén **gyökeres**
riparia portalis.
Kapható:
Vojtek Alajos szőlőgazdaságában **Gyórokon.**
Levélcím: Vojtek Alajos, Arad. 1152

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.) nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyzeti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben
díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó. 501

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve, egy-egy oldal súlya 35 től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez közzén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű
kender és jutta, zsákok és ponyvák,
kocsi-kenőcs,
mütrágya az őszi idényre,
építkezési anyagok,
kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható 647
az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.
ARAD, Boros Béni-tér és Verbóczy-u.sarok.
Nem szövetkezeti tagok is a legjutányosabban lesznek kiszolgálva.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

751

Kastélyok villák, uradalmak, sanatoriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Leggyorsabb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Megérkeztek a bali divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Förrey-utca sarok, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatósabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz illatszer különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

Nagy választék bali toll és gáze legyezőkben.

Legyezők gyári áron alól adatnak el.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

Vevők és bérbevevők

semmiféle jutalékot

nem tartoznak fizetni.

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközöl szállodák, vendéglők, földek, szőlők, házak bér- és eladását, valamint borok és szeszes italok eladását. — Ugyiszinte

amortisációs kölcsönök

a legolcsóbb kamat mellett a kiszámítását előleg nélkül, ehhez csak a birtokiv és telekkönyvi kivonat kell. — Több emeletes magán- és bérház 8—10%-ot jövedelmező, olcsón és kedvező feltételek mellett eladó. — Pontos és telkiismeretes kiszolgálás

381

Vas-, fűszer- és gépkereskedésben, egy **ügyes fiu** tanulónak felvétetik.

Eladó szőlőoltvány.
Elsőrendű **bor és esemege faju** dus gyökérzetű fásoltvány, valamint sima zöldoltvány nagy mennyiségben kaphatók a **legolcsóbb** árban.

HOLZEISEN JÓZSEF
szőlőbirtokos és szőlőoltvány termelő
M-Pécska.

922

Minden gazda saját érdekében cselökszik, ha a **hirneves és csakis eredeti Bächer-féle acél-ekéket**

és **tégl-acél eketes-teket vásárolja.**

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért **öt évi** szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf
kizárólagos ekegyárának bizományi raktára
Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott **Unicum Drill' sorvetőgép**

egy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az **első helyet** foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

Melichár Ferenc
csász. és királyi szabadalmazott **vetőgép** gyárának bizományi raktára

Aradon,
József főherceg-ut 9. szám
(Gróf Porcia-ház.)

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben

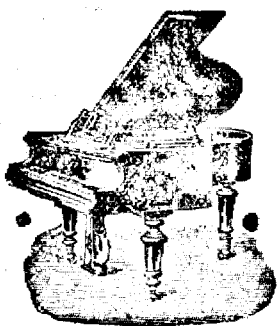
Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

Faix Jacques

zongoraterme és készítési műterme

Aradon,

Sattyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

saját gyártmányu zongoráit

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javitások, hangolások, ugyszintén havi

kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a **legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.**

Becses pártfogásért esedezik,

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,**gomb,****bojtok****és rojtok**

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden szakba vágó munkát a leggyorsabban készít.

833

Földbirtokosoknak alkalmas

nagy uri ház,

nagy magtár, borpince, istálló s hozzá tartozókkal szabad kézből

eladó.

Bővebbet

939

Tökölly Imre-utca 40. sz.

30 napig

maradnak érvényben ezen rendkívül

mélyen leszállított

OCCASIO ÁRAK!

☛ Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban! ☛

Egy vég vászon kitűnő minőség	frt. 3.15
Rumburgi vászon uri nadrágra vége	frt. 3.85, 4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	frt. 5.80, 6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi vászon minden célra alkalmas	9.75, 11.75
Teljes vég kanavász színtartó kitűnő minőség	4.90, 5.50, 6.50
Teljes vég chiffon kitűnő minőség	4.80, 5.50, 6.50
Teljes vég chiffon Scrol legfinomabb	6.85, 7.90, 8.95
Lepedővászon egy szélben varrás nélkül	6.85, 7.50
Lepedővászon gyepen fehérítve	9.50
6 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.85, 2.85
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.—, 6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávé-teríték abrosz és 6 szalvéta	1.35, 1.65, 2.85
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt. 1.44
6 darab vászon pohártörő	frt. 83.—, 1.25
6 darab flanel pohártörő	kr. —.48
Alkalmi vétel rouge paplan most	frt. 2.72
S. lyem kótt óriási paplan, vattás	frt. 3.95
Flanel takaró gyönyörű mintákban	frt. 1.25, 1.65, 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétü kézelő szines, vagy fehér	24 kr.
R. R. 5 rétü uri gallér, darabja	frt. —.16 kr.
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	— 98 kr.
D. D. Schifon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1.12 kr.
R. R. Schifon diszes, sima, redős vagy piké mellel	1.32 kr.
R. R. Schifon háló ing	1.13 kr.
Tirol körper uri alsó nadrág	68 krajcár.
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág	85 kr.
6 darab kitűnő vászon zsebkendő	49, 65, 78, 95 kr.
Fegyhazi kötött uri harisnya most	12, 22, 29 kr.
Kötött gyapju uri harisnya most	35, 42, 46 kr.
Tartós uri esernyő	1 frt. 25 kr.
Mindenki vegyen nyers selyem eiegans esernyőt most	1.75.

Valamint összes raktáron lévő áruk minden versenyt felülmuló olcsó árban.

☛ Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. ☛

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

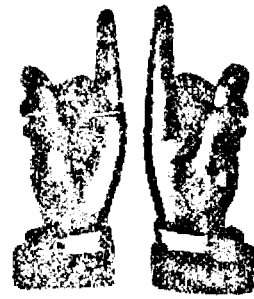
alkalmi áruháza

☛ Szabadság-tér 15. sz. ☛

A nagy forgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

TEA

SZEZZON!

Legzamatosabb
TEA ÉS RUM.

Vejtek és Weisz
drogueriájában
ARAD.

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kitűnő hatásu szer a Hajós féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a magyarázzal szemben.

Telefon 565. sz.

Alapított 1839. évtől.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Minorita-palota a leánylakóival szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszerestem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhol László.

541

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ

*** elsőrangú hashajtó! ***

Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az

Erzsébet-sós fürdő forrása

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, átt. vérbőség, májbajok és túlságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogeriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sós fürdő Igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Eladó sarkház Makón.

Kálvária-utca 374. sz. alatt

élénk forgalmu helyen, italmérséi üzletnek is igen alkalmas

sarkház

padolt szobákkal, szabad kézből jutányos áron eladó.

Értekezhetni ugyanott

Szabó Ferenc

tulajdonossal. 1172

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória” benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek esakis KÁLLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerelhetők be. 497

Teljes jótállás kitűnő esépiésért. Olcsó árak 3—5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében használt gézgépek cserébe vétetnek. Hirneves „GLÓRIA” motoraink az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár
Budapest, Nagymező utca 43.
Tessék árjegyséket kérni.

Telefon szám 184.

Mosóintézet átvétel!

Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fennálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást bármily kemény, minden vegyiázer mellőzésével, kizárólagosan kézimórással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelől romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

491

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

A legjobb minőségű bor és csémege faju dus gyökérzetű

szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Manticola szőlővessző minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám. 511

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

— SZÉN SAV - MŰVEK —

ujjonnan berendezve kártelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szén savat

a világhírű buziásfürdői szén savforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. Ússze nem tévesztendő mestorsággal előállított, kiváló klórós szén savval.

Megbízható, szigoruan telkimeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben. 5891

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali viz.

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-Buziásfürdői szén savmúvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyczim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurbán telefon 18. sz. Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém” cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém”

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

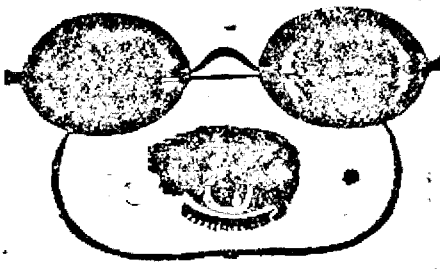
Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látzerész

Arad, Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árára. Raktáron tart mindennemű színházi látzerészeket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekinőboka csatú keretekben, legjobb üvegekkel

Nagy raktár sűrűségi fokmérőökön, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsüptetők arany rendelet szerint azonnal készíttetnek.

— Soványság —

szép, teljes testformát kap világhírű aráporunk által Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 het alatt 30 font hizás. Az általánoságért kezeség. Orvosilag ajánlva. Szigoruan realis — nem szóhámság. Számos köszönetirat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fill. Posta utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénikus intézet. 678

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königsgrätzerstrasse 78.

Budapesten kapható Török J. gyógytárban Király-u. 2.

Telefon szám 337.

Viola virágcsarnok

Aradon, Minorita-palota.

Igen tisztelt vevőink arról lesznek értesítve, hogy

Scherhag J. utóda

virágkereskedése beszüntetve lett és

VIOLA virágcsarnok

néven tovább folytatva lesz.

Eddigi szives pártfogásukért köszönetet mondunk és kérjük b. megrendelésükkel továbbra is megüsztelni, melyeknek pontos kivitelezéért mindenkor kezeséget vállalunk. 41

Sürgöny- vagy levélcímnek elegendő:

Viola virágcsarnok Arad.

Telefon szám 601.

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Batthyány-utca 32. szám alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyszintén a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,

cipész.

Kerekes Pál

gép harlonya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megfejtésre. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsószojnyát, keztyűt, gyermek-ruhát, alsó inget és nadrágot trikót derekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 531

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbélyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, címereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

57—1908. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. törvényszék 1907. 14292. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1907. V. 2056/10. számú kiküldő végzése folytán Arad megyei tkpt., aradi ipar- és népbank, Welisch Ferenc jelentkezésére, Bordács Máthé és Soós Izornak hivatalbóli, továbbá Szegő Hugó, Victoria tkptár, Boros János, Goldschmidt Sándor, Deutsch Testvérek, Arad-csanádi gazd. takarékpénztár és Polgári tkptár végrehajtók javára, Sztánity Mátyás aradi lakos ellen 2000 kor., 2250 kor., 74 kor. 37 fill., 2750 kor., 1000 kor., 350 kor., 3000 kor., 750 kor., 900 kor., 7000 kor., 11500 kor. 6 kor. 75 fill., 1000 kor., 60 kor., 185 kor. 76 fill., 390 kor., 1070 kor., 1100 kor., 3000 kor., 1110 kor. és 330 kor. tőke és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 125 kor. és 1014 koronára becsült szobabutorok és egyéb tárgyakból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínen, vagyis Aradon, Csernovits Péter-utca 14. sz. alatt 1908. évi március hó 10. napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1908. évi február hó 22. napján.

Najmányi Béla,
bíró végrehajtó.

1199

Kiadó Battonyán
egy 1882. év óta fennálló
jóforgalmu

mészáruda.

Bővebbet 1201

Szeckerka Sámuel

tulajdonos urnál

Battonyán.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mal kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fűdőszobát, angol klosetteket, vízfités, szetteln és Benoid-felszerelést és vezetékét minden fajtájú szivattyukat, hőlégmoter- és szivattyuk javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosított nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 561

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általánosan elfogadom.

A n. é. közönség b. partfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerező-mester

Petőfi-utca 4. sz.

NIGRIN

legjobb

cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. **Nigrin** egészségi szempontból melegen ajánlható, mert **Nigrin** folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.

Mindenütt kapható. 8004

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyémánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és menyasszonyi ajándékok

arany, ezüst és

1191

ékszertárgyakban

rendkívüli olcsó árak mellett kaphatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tököly-tér 1.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűk különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőket, melyek meggátolják a lábfej eljődését, gyermekeknek, ugyancsak felnőtteknek a szűkebb eredményeket értem el, amit számos államerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Alapított **MINTZA** Állami távbeszélő
1860. 213.

Elsőrendű kalap-, úridivat- és fehérnemű üzlete Aradon.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Figyelemre méltó!

Ajánlom, mielőtt tavaszi és nyári kalap szükségletét beszerezné a fővárosi minta szerinti kirakataimban levő legdivatosabb kalap-újtonságaimat megtekinteni.

Elősmert legjobb kalapok, szokatlan, olcsó árak!

Szezonkalap szép divat színekben darabja kor. 3.—

Egész könnyű kalap, szép színes patent szalaggal díszítve darabja kor. 3 90

Elegáns divat formájú kalap ábra szerint szép széles selyem szalaggal darabja kor. 4.50

171

Állami távbeszélők szállítója.

ÁMOR

hygienicus mosdó pasztillát

ferfiak, nők egyaránt használják.

Doboz 1 korona. 103

Gyógytárakban kapható.

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Megnyitott a nyiregyházi
krumpli csarnok.

Vetni való nyiregyházi

rőzsa-krumpli

nagy és kis mennyiségben kapható

Spielmann Albertnél,

Arad, Karolina-utca.

Közhirre tétetik, hogy Momák Flóris ó-pécskai lakos birtokában lévő egy darab 20 hónapos vörös, fehér tarka tenyész bika f. évi március hó 11-én délután 3 órakor Szent-Tamás pusztáival határos ó-pécskai határban lévő Momák-féle tanyán Világos község késedelmes vevő veszélyére Kripp József ó-pécskai kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fog adni.

Kikiáltási ár: 600 korona.

Dr. Momák Döme,

1202

ügyvéd.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vastosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 585

Nagy választék sűrített mintákból természetesen nagyszámban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Saját termésű kitűnő

tisztán kezelt magyaradi

ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 553

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Tavaszi buza vetési célokra valamint vető búkköny kapható 1184 Nemess Géza cégnél ARAD. APRÓ HIRDETÉSEK.

Szép írással bíró

mérlegképes könyvelő keres dél-utánra bármilyen irodai mellékfoglalkozást. — Cim a kiadóhivatalban. 1209

Eladó

1 új-75 forintos családi varrógép 30 forintért, 1 használt cassa. Bildhauer, Orczy-utca. 1187

Segéd,

ügyes kiszolgáló, ki a német és román nyelveket is érti, jó megjelenéssel bír, felvétetik. Hoffmann Sándor divatáruháza. 1188

Román nyelvet

tökéletesen beszélő kezdő ügyvédjelölt irodát keres. Esetleges megkereséseket — feltételek közlésével — Papp György, Ágris címre kér. 1208

Motorok

cimű könyv tárgyalja alkatrészeit, kezelését, üzemzavarok elhárítását stb. Füzve 3., kötve 4 korona. Megrendelhető Herczeg Lászlónál, Aradi-utca 70., ajtó 7.

Üzleti könyvek,

n. m.: strazzák, főkönyvek, stb. gyári raktára. Ügyvédi nyomtatványok teljes lerakata. Irodai felszerelések legelőnyösebben szerezhetők be Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedésében, Aradon. 212

Batthyány-u. 10. számú házban

egy modern 6 szoba, fürdő-, eséléd- és előszobából álló minden komforttal berendezett uri lakás kiadó. A lakás teljesen új, eddig lakatlan. Bővebbet ugyanott. 1177

Ókleveles zongora tanítónő

elválasztó órákat házban és házon kívül. Gärtner Márkusné, Demjanics-utca 1. 1044

Eladó

méh-ducok és kasok, teljesen jó karban levők és olcsók. Török Gábor-utca 17. 1189

Egy ujonnan épült

magányos uri lakház az első kerületben szabad kézből eladó, mely áll három nagy szoba, konyha, éléstár, fürdőszobából, zárt folyosó, kézi és borpince, mosókonyha, szőlős kerttel könnyű feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet Nagykörut, áll. tan. képző intézet H. Béla háztulajdonosnál. 1020

Edelspacher-utca 9.

számu ház jó gyümölcsös kerttel eladó. 1123

3 szoba butor

konyhaberendezéssel azonnal eladó. Forray-utca 3. szám I. em. ajtó 8. 1126

Gőzmalom eladó!

100 mm. napi őrlő képességgel és vármőrlésre berendezve, stabil géppel eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Pollak Ferenc, Szemlak. 1171

Eladó

teljes felszereléssel és jó karban levő 6 lóerejű m. áll., 6 lóerejű Garreth, 4 lóerejű Umrath gyártmányu cséplő garnitura Kaufman Sándornál Arad, Boros Béni-tér 7. szám. Ugyanott életbiztosítási ügynökök alkalmaztatnak. 1155

Gyárfelesztésnél

vásárolt vétel folytán kiárusítunk valódi len levélpapírost selyempapírral bélelt borítékkal, legdivatosabb alak és színekben. 50%-al a beszerzési áron alul. **Ingusz I. és fia** könyvkiadóhivatala. 201

Egy jó fűszer üzlet

nagyobb mennyiségű kenyér eladással egybekötve, szép berendezéssel legforgalmasabb helyen más vállalat miatt átadó. Bővebben Oszás Gyula Arad, Asztalos Sándor-utca 4. szám. 1176

Használt,

de jó karban levő íróasztalok megvételre kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban.

100.000 kötetes kölcsönkönyvtár

használatra havonként 1 k. 20 fill. „Tolnai Világlapját” számonként 24 fillérért házhoz szállítja Krausz Paulin könyvkereskedése Színház-épület. Telefon szám 511. 995

Nevelőnő,

vagy tanintézetnél alkalmazott tanító kisasszony, aki egy a felsőbb leányiskola II-ik osztályát látogató leánykának, a délutáni és esti órákban való felügyeletére és nevelésére vállalkozik, helyben intelligens házban teljes ellátás és díjazás mellett alkalmazást nyerhet. Zene és nyelvismeretekkel rendelkezők előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 1178

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak szetással felvétetik Klein Sándor női divatáru üzletében. 1207

Egy jó családból való fiu tanulónak

felvétetik 1158

Kürthy László

divatáru kereskedésébe Békés.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyiséggel, ugyszintén a város legkiválóbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál.

491

Egy előkelő szálloda és vendéglő felosztása folytán az összes

berendezés

jutányos áron eladó.

Értekezhetni: 1179

Schreyer J. Lászlónál,
Pankotán.

Elárusítónőnek

ajánlkozik virág, papír, játék, cukrázda vagy más üzletben szerény jó modoru leány. Cim a kiadóhivatalban.

A legjobb 1025

fedélcserép

Politzer Jonás

cserépgyárában kapható

Magyarcsanádon (Csanád m.)

Posta, távirta és vasutállomás.

Magyarország története
teljes kiadásban. 2 erős kötet Lexikon-forma, német szövegben. 1078 oldal, a legjobb és legkimerítőbb története Magyarországnak Csudaytól. Ne mulassza el senki ezen hasznos művet ily olcsó ár mellett beszerezni.
Bolti ára 30 korona, most csak 1.80.
Kapható utánvét mellett, vagy a pénz előleges beküldése ellen.
Bibliografiai Vállalat
Budapest, VIII., Múzeum-körut 10

Értesítés.

AZ

Általános Fogyasztási és Termelő-Szövetkezet

tisztelettel értesíti ajt. tagtársakat, hogy a mai nappal, Rákóczy-és Hunyady-utca sarkán Kintzig-téle házban (Hunyadi-utcai bejárat)

központi üzletünket és irodánkat áthelyeztük.

Továbbá a Sarló-és Demeter-utca sarkán (Probst-féle házban)

egy fiók-üzletet létesítettünk.

Központi, valamint I. sz. Gróf Leiningen-utca, II. sz. Sarló-utcai és Ujmikalakai fiókunkban állandóan

fehér és félbarna kenyér, valamint az összes élelmi és fűszeráru cikkeket tartjuk raktáron, melyek az üzletben kifüggesztett árjegyzékben meghatározott legolcsóbb napi árakért kaphatók.

Az igazgatóság Koch Samu Hunyadi-utca 1. sz. központi üzletünkkel szemben levő mészárossal és Hegyi Iános mészáros és hentessel olyképp állapotodott meg, hogy a szövetkezeti tagok, kik bevásárlási könyvvel igazolják magukat, következő kedvezményes árért kapják:

a marhahúst II. rendű 52 kr., I. rendű 60 kr., különlegeséget 64 kr. kigrként.

a borju hus eleje 70 kr., hátulja 90 kr., utóbbinál sertés hus is kedvezményes árért kapható.

Tisztelettel:

Az igazgatóság.

1210

FISCHER Nagyáruház CIPŐK!

Arad és vidéke t. vevőközönségét értesitem, hogy **Seelinger** utóda elsőrendű mintacipészszel oly megállapodásra jutottam, hogy csakis az ő helybeli műhelyében készített **cipőket** árusíthatom.

A közönség bizonyára örömmel fogja ezt tudomásul venni, mert ezáltal most mindenki a legfinomabb cipőkhöz rendkívül olcsó árért hozzá juthat.

F o n t o s m e g j e g y z é s e k !

Megbizottam

a bőroket és hozzávaló anyagokat készí-
tési helyeiken részemre gondosan kiválaszt-
ják, s csak azután kerülnek a cipők munkába.

Suly lesz fektetve arra,

hogy a cipők a lábat ne kinozzák; érzékeny
lábak részére külön nagy raktárt tartok fön.

Formájukat

a cipők mindvégig megtartják és alakjuk
rendkívül csinos; az utolsó divat mindig
képviselve van.

Jó felső bőr; egészséges, erős talp: kiváló
sajátságai a Fischer-féle cipőknek! S ezen-
felül oly elismert olcsóság, amely messze
háttérbe szorit minden más ver senyt

Fischer Nagy Áruháza csak egy célt ismer: a közönség érdekeit hiven szolgálni

Igaz nagyrebecsüléssel:

1101

FISCHER Nagyáruház

Arad, Szabadság-tér 12.